

Εγχειρίδιο για ασθενείς

*Το δικαίωμα πρόσβασης των
ασθενών σε υγειονομική
περίθαλψη σε οποιαδήποτε
χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ**

Εγχειρίδιο για ασθενείς

Το δικαίωμα πρόσβασης των ασθενών σε υγειονομική περίθαλψη σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*¹

Διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη*

Γνωρίζετε ότι βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας έχετε το δικαίωμα να επισκεφτείτε έναν πάροχο υγειονομικής περίθαλψης, νοσοκομείο ή φαρμακοποιό σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ/ΕΟΧ*, καθώς και το δικαίωμα κάλυψης των ιατρικών εξόδων σας από τον ασφαλιστικό φορέα*/ εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας προέλευσής* σας;*

Βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης*, κάθε πολίτης χώρας της ΕΕ*/ΕΟΧ* έχει στη διάθεσή του νέες δυνατότητες πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό με κάλυψη του συνόλου ή μέρους των ιατρικών εξόδων, πέραν των δυνατοτήτων που παρέχονται ήδη βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*.

Επίσης, η οδηγία 2011/24/ΕΕ* διευκολύνει την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με όλες τις συναφείς πτυχές της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης*. Τα εθνικά σημεία επαφής για τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη, που έχουν δημιουργηθεί σε κάθε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*, προσφέρουν εύκολα πρόσβαση σε σαφείς πληροφορίες.

Προκειμένου να διασφαλίσει την παροχή ασφαλούς υγειονομικής περίθαλψης υψηλής ποιότητας στο εξωτερικό, η οδηγία 2011/24/ΕΕ* παρέχει ένα ελάχιστο σύνολο δικαιωμάτων των ασθενών, με σκοπό να ενισχυθεί η νομική θέση των ασθενών που μετακινούνται και να επιβληθούν διαφανείς διαδικασίες για την υποβολή καταγγελιών και την άσκηση ένδικων μέσων σε περίπτωση που προκύψει κάποιο πρόβλημα.

Τέλος, μέσω της ενθάρρυνσης της συνεργασίας μεταξύ των χωρών (για παράδειγμα μέσω της δημιουργίας ευρωπαϊκών δικτύων αναφοράς*), παρέχεται στους ασθενείς που χρειάζονται εξειδικευμένη θεραπεία ή στους ασθενείς με σπάνιες νόσους η δυνατότητα να επιλέγουν από μεγαλύτερη ποικιλία παρόχων υγειονομικής περίθαλψης και να έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε εξειδικευμένες θεραπείες στο εξωτερικό.

Διαβάστε το εγχειρίδιο αυτό για να μάθετε περισσότερα...

¹ Για κάθε έννοια στο παρόν εγχειρίδιο που ακολουθείται από αστερίσκο (*), παρέχονται ορισμοί και διευκρινήσεις στο συνοδευτικό αλφαβητικό γλωσσάριο.

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Το παρόν έγγραφο συντάχθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Υγείας (2014-2020) και υπό ειδική σύμβαση με τον Εκτελεστικό Οργανισμό της ΕΕ για τους Καταναλωτές, την Υγεία, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα (CHAFEA), βάσει της εντολής του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το περιεχόμενο της παρούσας έκθεσης αντιπροσωπεύει τις απόψεις του αναδόχου, ο οποίος φέρει την αποκλειστική ευθύνη για αυτό· σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να εκληφθεί ότι αντιπροσωπεύει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και/ή του CHAFEA ή οποιουδήποτε άλλου φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και/ή ο CHAFEA δεν εγγυώνται την ακρίβεια των δεδομένων που

Το δικαίωμα πρόσβασης των ασθενών σε υγειονομική περίθαλψη σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*

 Υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό	 Έκτακτη υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό	 Προγραμματισμένη υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό
 Δικαιώματα των ασθενών	 Προέγκριση	 Επιστροφή δαπανών και έξοδα
 Ποιότητα και ασφάλεια	 Ιατρικός φάκελος	 Καταγγελίες και ένδικα μέσα
 Συνταγογράφηση στο εξωτερικό	 Εθνικά σημεία επαφής	 Διαμονή στο εξωτερικό

① Υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό

Γνωρίζετε ότι ως πολίτης χώρας της ΕΕ*/ΕΟΧ* έχετε το **δικαίωμα πρόσβασης σε ιατρική διάγνωση, ιατρική θεραπεία ή συνταγογράφηση σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή την Ελβετία*** (ή αλλιώς «διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη»);

Όταν χρησιμοποιείτε υπηρεσίες υγείας στο εξωτερικό, μπορείτε να επιλέξετε να διευθετήσετε και να πληρώσετε τη θεραπεία ιδιωτικά ή μέσω ιδιωτικής ασφάλισης υγείας*. Ωστόσο, βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας μπορεί να δικαιούστε επίσης **κάλυψη των εξόδων σας στο εξωτερικό από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας προέλευσής σας.**

Δύο δυνατότητες:

Βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας, για πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό και κάλυψη των εξόδων από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας υπάρχουν οι ακόλουθες δύο δυνατότητες:

- 1) **Κανονισμοί περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009***
- 2) **Οδηγία 2011/24/ΕΕ περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης***

Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι το φάσμα των καλυπτόμενων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης, οι όροι πρόσβασης σε ιατρική θεραπεία* και οι οικονομικές επιπτώσεις θα διαφέρουν μεταξύ των δύο δυνατοτήτων.

Βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*, δικαιούστε κάλυψη των εξόδων για τη θεραπεία σας στο εξωτερικό **ως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης εκείνης της χώρας.**

Βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ, δικαιούστε κάλυψη των εξόδων θεραπείας στο εξωτερικό **ως εάν η θεραπεία σας είχε παρασχεθεί στη χώρα προέλευσής* σας.**

Δύο διαφορετικές περιπτώσεις:

Προβλέπονται δύο διαφορετικές περιπτώσεις διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης*:

Έκτακτη ιατρική θεραπεία* στο εξωτερικό

Όταν καλύπτεστε/ασφαλίζεστε από το εθνικό σύστημα υγείας* ή σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* μιας χώρας της ΕΕ*/ΕΟΧ*, θα καλύπτεστε επίσης για **ιατρικά αναγκαία περίθαλψη***, λόγω **αιφνίδιας ασθένειας ή τραυματισμού** κατά τη διάρκεια προσωρινής παραμονής στο εξωτερικό, π.χ. για **διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι, οικογενειακή επίσκεψη ή σπουδές** στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ανταλλαγών.

Προγραμματισμένη ιατρική θεραπεία* στο εξωτερικό

Όταν καλύπτεστε/ασφαλίζετε από το εθνικό σύστημα υγείας* ή σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* μιας χώρας της ΕΕ*/ΕΟΧ*, έχετε δικαίωμα πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή την Ελβετία*, όπως επίσκεψη σε διεθνώς αναγνωρισμένο ειδικό επιστήμονα, νοσοκομειακή θεραπεία ή εξειδικευμένη θεραπεία για ειδική πάθηση. Σε αυτή την περίπτωση, σκοπός της παραμονής σας στο εξωτερικό είναι η υγειονομική περίθαλψη.

② Έκτακτη υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό

Όταν καλύπτεστε/ασφαλιζέστε από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης μιας χώρας της ΕΕ*/ΕΟΧ*, θα καλύπτεστε επίσης για **ιατρικά αναγκαία θεραπεία*** κατά τη διάρκεια προσωρινής παραμονής σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή την Ελβετία*.

- Έχετε δικαίωμα να λάβετε καλυπτόμενη ιατρική θεραπεία* (διάγνωση, επίσκεψη, ιατρική ή χειρουργική θεραπεία, συνταγογραφούμενη φαρμακευτική αγωγή κ.λπ.)
- λόγω **αιφνίδιας ασθένειας ή τραυματισμού**
- κατά τη διάρκεια προσωρινής παραμονής στο εξωτερικό, π.χ. για **διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι, οικογενειακή επίσκεψη ή σπουδές στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ανταλλαγών.**

Ο όρος «έκτακτη θεραπεία*» αναφέρεται σε ιατρικά αναγκαία θεραπεία* η οποία **δεν μπορεί να αναβληθεί** και στην οποία πρέπει να υποβληθείτε προκειμένου να αποφύγετε την αναγκαστική επιστροφή στη χώρα προέλευσής σας πριν από το πέρας της προγραμματισμένης διάρκειας της παραμονής σας.

Η ιατρική θεραπεία πρέπει να είναι **απρόβλεπτη** και δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να είναι ο αρχικός λόγος της παραμονής σας στο εξωτερικό (για προγραμματισμένη θεραπεία στο εξωτερικό, βλ. ενότητα 3).

Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι τα πρόσθετα έξοδα μετακίνησης και παραμονής ή τα πρόσθετα έξοδα υπηρεσιών επαναπατρισμού και διάσωσης δεν καλύπτονται από το δημόσιο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης. Τέτοια έξοδα, ωστόσο, μπορεί να καλύπτονται από συμπληρωματική ή ιδιωτική ασφάλιση υγείας ή από ιδιωτική ταξιδιωτική ασφάλιση.

2.1. Έκτακτη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009

Με την επίδειξη της **ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας*** (ΕΚΑΑ*), βάσει των **κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009***, δικαιούστε τα ακόλουθα:

- **ιατρικά αναγκαία υγειονομική περίθαλψη*** σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή την Ελβετία*
- **υπό τους ίδιους όρους** (αμοιβές, κανόνες επιστροφής εξόδων κ.λπ.) με εκείνους που ισχύουν για όσους καλύπτονται/ασφαλιζονται από το εθνικό σύστημα υγείας* ή το σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* της χώρας εκείνης και, ως εκ τούτου,
- ως εάν ήσασταν **ασθενής με δημόσια ασφάλιση υγείας***, με δικαίωμα σε καλυπτόμενη ή δημόσια υγειονομική περίθαλψη στη χώρα εκείνη.

Ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας (ΕΚΑΑ)

Για να έχετε τη δυνατότητα πρόσβασης σε ιατρικά αναγκαία θεραπεία βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*, θα πρέπει να έχετε πάντοτε μαζί σας την **ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας*** (ΕΚΑΑ*) όταν ταξιδεύετε στο εξωτερικό.

Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* είναι το έγγραφο που αποδεικνύει ότι καλύπτεστε/ασφαλίζεστε από το εθνικό σύστημα υγείας* / το σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* μιας χώρας της ΕΕ*/ΕΟΧ* και, ως εκ τούτου, δικαιούστε καλυπτόμενη ή δημόσια υγειονομική περίθαλψη σε περίπτωση αιφνίδιας ασθένειας ή τραυματισμού κατά την παραμονή σας (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι, οικογενειακή επίσκεψη κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία*.

Τι είδους θεραπείες καλύπτει η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας;

Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* καλύπτει μόνο έκτακτη θεραπεία* παρεχόμενη από **δημόσιο πάροχο υγειονομικής περίθαλψης***. Σε γενικές γραμμές, η θεραπεία που παρέχεται από ιδιωτικούς παρόχους υγειονομικής περίθαλψης/ νοσοκομεία δεν καλύπτεται, εκτός εάν αυτοί είναι συμβεβλημένοι/ συνδεδεμένοι με το εθνικό σύστημα υγείας*/ σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* της χώρας εκείνης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό

Για πληροφορίες σχετικά με τους δημόσιους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης* και τους ιδιωτικούς παρόχους υγειονομικής περίθαλψης* που δικαιούνται να παρέχουν καλυπτόμενη θεραπεία (δηλ. οι οποίοι είναι συμβεβλημένοι/συνδεδεμένοι με το εθνικό σύστημα υγείας*/ φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας*), απευθυνθείτε στο εθνικό σημείο επαφής* της χώρας θεραπειάς* σας.

Η **έκτακτη θεραπεία** πρέπει να είναι **απρόβλεπτη** και δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να είναι ο αρχικός λόγος της παραμονής σας στο εξωτερικό. Η έκτακτη θεραπεία μπορεί να περιγραφεί ως:

- **ιατρικά αναγκαία** θεραπεία*
- λόγω **αιφνίδιας ασθένειας ή τραυματισμού**,
- η οποία **δεν μπορεί να αναβληθεί**, και
- στην οποία πρέπει να υποβληθείτε προκειμένου **να αποφύγετε την αναγκαστική επιστροφή στη χώρα προέλευσής σας** πριν από το πέρας της προγραμματισμένης διάρκειας παραμονής σας

Επίσης, θα δικαιούστε ιατρική θεραπεία υπό την προϋπόθεση ότι αυτή περιλαμβάνεται στο **φάσμα των παροχών ασθένειας που καλύπτονται από το εθνικό σύστημα υγείας* / το σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* της χώρας την οποία επισκέπτεστε.**

Ως εκ τούτου, ενδέχεται να δικαιούστε κάλυψη εξόδων για θεραπείες που δεν καλύπτονται στη χώρα προέλευσής* σας. Αντιθέτως, ενδέχεται να δικαιούστε μια ορισμένη θεραπεία στη χώρα προέλευσής* σας, αλλά η εν λόγω θεραπεία να μην

περιλαμβάνεται στο φάσμα των καλυπτόμενων παροχών της χώρας την οποία επισκέπτεστε. Στην τελευταία περίπτωση, δεν θα δικαιούστε κάλυψη των εξόδων όταν υποβάλλετε στη συγκεκριμένη θεραπεία στη χώρα την οποία επισκέπτεστε.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Ο πάροχος υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό είναι αυτός που λαμβάνει την τελική απόφαση σχετικά με το είδος της θεραπείας που παρέχει (με σεβασμό στο δικαίωμά σας στη συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης).

Αποτελεί αρμοδιότητα του παρόχου να αποφανθεί κατά πόσον η θεραπεία είναι ιατρικά αναγκαία*. Όταν εξετάζεται κατά πόσον η θεραπεία μπορεί να αναβληθεί, θα συνεκτιμηθεί τόσο το είδος της θεραπείας που χρειάζεστε όσο και η προγραμματισμένη διάρκεια της παραμονής σας.

Το είδος της θεραπείας που δικαιούστε θα εξαρτηθεί από την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας την οποία επισκέπτεστε. Το δημόσιο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης της ξένης χώρας δεν μπορεί να υποχρεωθεί να σας παράσχει συγκεκριμένη θεραπεία την οποία δεν καλύπτει, ακόμη και αν δικαιούστε τη θεραπεία αυτή στη χώρα προέλευσής* σας.

Χρόνια ασθένεια ή εγκυμοσύνη

Η θεραπεία θεωρείται έκτακτη* ακόμα και σε περίπτωση που πάσχετε από **χρόνια ασθένεια** (όπως διαβήτης, άσθμα, καρκίνο, ή χρόνια νεφρική νόσο) ή είστε **έγκυος**, και γνωρίζετε εκ των προτέρων ότι υπάρχει πιθανότητα να χρειαστείτε ιατρική θεραπεία* κατά την παραμονή σας στο εξωτερικό. Εφόσον ο σαφής σκοπός του ταξιδιού σας δεν ήταν η πρόσβαση σε ιατρική θεραπεία στο εξωτερικό, όπως ο τοκετός ή η λήψη θεραπείας σχετικής με την εγκυμοσύνη ή τη χρόνια νόσο σας, η θεραπεία θα θεωρηθεί έκτακτη*.

Σε περίπτωση χρόνιας νόσου που απαιτεί εξειδικευμένο εξοπλισμό ή προσωπικό, φροντίστε να διευθετήσετε εκ των προτέρων το ζήτημα με το νοσοκομείο ή τις εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης του εξωτερικού, προκειμένου να διασφαλίσετε τη διαθεσιμότητα και τη συνέχιση της θεραπείας.

! Περιορισμοί σχετικά με τη χρήση της ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθενείας:

- Οι **υπήκοοι χωρών εκτός ΕΕ*/ΕΟΧ*** που διαμένουν νόμιμα σε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία* δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας τους* για έκτακτη θεραπεία κατά τη διάρκεια προσωρινής παραμονής στη **Δανία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία**
- Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας* δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για έκτακτη περίθαλψη σε **ιδιωτικό πάροχο υγειονομικής περίθαλψης*** (εκτός εάν ο ιδιωτικός πάροχος υγειονομικής περίθαλψης είναι συμβεβλημένος/συνδεδεμένος με το εθνικό σύστημα υγείας* / σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας*)
- Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας* δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για **προγραμματισμένη υγειονομική περίθαλψη** (βλ. ενότητα 3)
- Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας* δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη εξόδων **διάσωσης ή επαναπατρισμού**. Η κάρτα αυτή δεν αποτελεί

εναλλακτική λύση αντί της συμπληρωματικής ή ιδιωτικής ασφάλισης υγείας* και της ταξιδιωτικής ασφάλισης.

Ποιος μπορεί να χρησιμοποιήσει την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας;

- Οι υπήκοοι χωρών της ΕΕ*/ΕΟΧ* που καλύπτονται/ασφαλιζονται από το εθνικό σύστημα υγείας* ή το σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* μιας χώρας της ΕΕ*/ΕΟΧ*
- Οι υπήκοοι χωρών εκτός ΕΕ*/ΕΟΧ* που διαμένουν νόμιμα σε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* και καλύπτονται/ασφαλιζονται από το εθνικό σύστημα υγείας * ή τον εθνικό ασφαλιστικό φορέα* της χώρας εκείνης. Ωστόσο, οι υπήκοοι χωρών εκτός ΕΕ*/ΕΟΧ* που διαμένουν νόμιμα σε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας τους* για έκτακτη θεραπεία κατά τη διάρκεια προσωρινής παραμονής στη Δανία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία

Υποβολή αίτησης για την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας

- Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση για την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* στο εθνικό σύστημα υγείας* / ασφαλιστικό φορέα* που είναι αρμόδιος για την κάλυψη των εξόδων υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα διαμονής σας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η υπηρεσία παραγγελίας της κάρτας παρέχεται διαδικτυακά.
- Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* είναι ατομική. Κάθε μέλος της οικογένειας θα πρέπει να έχει τη δική του κάρτα.
- Η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* εκδίδεται δωρεάν.
- Όταν σκοπεύετε να ταξιδέψετε στο εξωτερικό, να φροντίζετε πάντοτε να παραγγέλλετε εγκαίρως την κάρτα σας πριν από την αναχώρησή σας. Εφόσον απαιτείται, φροντίζετε να ανανεώνετε εγκαίρως την κάρτα σας.

Επιστροφή δαπανών και έξοδα

Να επιδεικνύετε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* (ΕΚΑΑ*) στον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης, το νοσοκομείο ή τον φαρμακοποιό στο εξωτερικό.

Θα λάβετε θεραπεία με τους ίδιους όρους και στην ίδια τιμή με τους ασθενείς που καλύπτονται από το εθνικό σύστημα υγείας* / υποχρεωτική ασφάλιση υγείας* στη χώρα παραμονής σας (βλ. ενότητα 6).

Όπως και οι ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι, είτε δεν θα χρειαστεί να πληρώσετε για τη θεραπεία σας είτε θα αρκεί να πληρώσετε μόνο τα έξοδα συμμετοχής*. Σε περίπτωση που πρέπει να προκαταβάλετε το σύνολο των εξόδων, το ποσό μπορεί να σας επιστραφεί αναδρομικά.

Τι συμβαίνει στην περίπτωση που δεν έχετε ή δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας;

Σε περίπτωση που λάβετε θεραπεία χωρίς να διαθέτετε έγκυρη ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* ή δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την κάρτα σας, για παράδειγμα επειδή υποβάλλεστε σε θεραπεία σε ιδιωτικό νοσοκομείο, θα θεωρηθείτε **ιδιωτικός ασθενής**. Σε αυτή την περίπτωση, είτε πληρώνετε τη θεραπεία ως ιδιώτης είτε μπορεί να έχετε τη δυνατότητα να υποβάλετε αίτηση επιστροφής εξόδων βάσει της **οδηγίας 2011/24/ΕΕ*** (βλ. ενότητα 2.2.).

Εάν χρειάζεστε επείγουσα θεραπεία αλλά δεν έχετε φέρει μαζί σας την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας*, επικοινωνήστε το συντομότερο δυνατόν με τον ασφαλιστικό φορέα*/ εθνικό σύστημα υγείας* στη χώρα προέλευσής σας. Αυτός ίσως μπορεί να αποστείλει στους τοπικούς φορείς τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι καλύπτεστε από ασφάλιση υγείας, ώστε να μην υποχρεωθείτε να προκαταβάλετε τα έξοδα.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* και τον τρόπο χρήσης της στα διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία*, απευθυνθείτε στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας ή στο εθνικό σημείο επαφής* ή μεταφορτώστε την εφαρμογή ΕΚΑΑ* της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Περισσότερες πληροφορίες:

- [Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#)
- [Η Ευρώπη σου](#)

2.2. Έκτακτη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ

Εάν δεν διαθέτετε έγκυρη ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* ή δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την κάρτα σας, για παράδειγμα επειδή λαμβάνετε θεραπεία σε ιδιωτικό νοσοκομείο ή χρειάζεστε θεραπεία που δεν καλύπτεται στη χώρα θεραπείας*, αλλά καλύπτεται στη χώρα προέλευσής* σας, θα έχετε τη δυνατότητα να λάβετε ιατρικά αναγκαία θεραπεία* βάσει της **οδηγίας 2011/24/ΕΕ***.

Βασικές αρχές της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*:

- Δικαιούστε μόνο θεραπεία η οποία καλύπτεται στη χώρα προέλευσής σας
- Αρχικά προκαταβάλλετε το σύνολο των εξόδων
- Μετά την επιστροφή στη χώρα προέλευσής σας, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση επιστροφής των εξόδων στον ασφαλιστικό φορέα*/ εθνικό σύστημα υγείας*.
- Θα ισχύσει το ποσοστό επιστροφής εξόδων της χώρας προέλευσής σας.

Βάσει της οδηγίας, δικαιούστε κάλυψη των εξόδων υπό τους ίδιους όρους και με τους ίδιους τιμοκαταλόγους **ως εάν η θεραπεία σας είχε παρασχεθεί στη χώρα προέλευσής σας.**

Η οδηγία 2011/24/ΕΕ* εφαρμόζεται επίσης και για την περίθαλψη που παρέχεται σε **ιδιωτικό νοσοκομείο** ή από **ιδιωτικό πάροχο υγειονομικής περίθαλψης** που δεν είναι συμβεβλημένος/συνδεδεμένος με το σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας*. Εφόσον η θεραπεία **θα καλυπτόταν εάν την είχατε λάβει στη χώρα προέλευσής* σας**, δικαιούστε επίσης κάλυψη των εξόδων όταν τη λαμβάνετε σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*, ανεξάρτητα από το εάν η θεραπεία παρέχεται από δημόσιο ή ιδιωτικό πάροχο υγειονομικής περίθαλψης. Ωστόσο, η οδηγία 2011/24/ΕΕ δεν εφαρμόζεται για διασυνοριακή θεραπεία στην **Ελβετία***.

Τα έξοδα θα σας επιστραφούν αναδρομικά **μέχρι του ποσού που θα καλυπτόταν εάν η θεραπεία είχε παρασχεθεί στη χώρα προέλευσής σας** (βλ. ενότητα 6).

③ Προγραμματισμένη υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό

Η **προγραμματισμένη θεραπεία*** αφορά την περίπτωση κατά την οποία μετακινείστε σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία* με σαφή σκοπό την πρόσβαση σε ιατρική θεραπεία*. Προσέξτε ότι η θεραπεία θεωρείται επίσης προγραμματισμένη όταν αναζητείτε περίθαλψη κατά την παραμονή σας στο εξωτερικό, για παράδειγμα για διακοπές, η οποία δεν είναι αναγκαία για ιατρικούς λόγους και θα μπορούσε να αναβληθεί μέχρι την επιστροφή στη χώρα προέλευσής σας.

Σε πολλές περιπτώσεις, για να δικαιούστε κάλυψη των εξόδων θεραπείας στο εξωτερικό, προτού μετακινηθείτε στο εξωτερικό θα πρέπει να **λάβετε προέγκριση*** από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* στη χώρα στις οποίας το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είστε ασφαλισμένοι (βλ. ενότητα 5).

! ΠΡΟΣΟΧΗ – Ελβετία*

Η διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη στην Ελβετία* δεν καλύπτεται από την οδηγία 2011/24/ΕΕ*. Ως εκ τούτου, βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας δικαιούστε επιστροφή των εξόδων για διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη στην Ελβετία* μόνο βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*. Πέραν τούτου, σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να έχετε πρόσθετα δικαιώματα θεραπείας στην Ελβετία* βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Απευθυνθείτε στον ασφαλιστικό

3.1. Προγραμματισμένη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009

Γενική αρχή της προγραμματισμένης θεραπείας στο εξωτερικό βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης

Βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*, δικαιούστε κάλυψη των εξόδων για τη θεραπεία σας σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία **ως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης εκείνης της χώρας.**

Εφόσον σας χορηγηθεί προέγκριση*, έχετε το δικαίωμα να μετακινηθείτε σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία* και να υποβληθείτε σε θεραπεία εκεί με τους ίδιους όρους και το ίδιο κόστος όπως οι ασθενείς με δημόσια ασφάλιση σε εκείνη τη χώρα.

Προέγκριση* (έντυπο S2*)

Για να δικαιούστε επιστροφή των εξόδων βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*, χρειάζεστε **πάντοτε** προηγούμενη έγκριση από τον φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας στις οποίας το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είστε ασφαλισμένοι (με εξαίρεση τα άτομα που διαμένουν εκτός της εν λόγω χώρας, βλ. ενότητα 12.2), η οποία καλείται **προέγκριση***. Η

προέγκριση χορηγείται με την έκδοση του ευρωπαϊκού εντύπου S2* (πρώην έντυπο E112). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προέγκριση και τις καλυπτόμενες θεραπείες, ανατρέξτε στην ενότητα 5.

Επιστροφή* δαπανών και έξοδα

Θα έχετε το δικαίωμα κάλυψης των εξόδων για τη θεραπεία στο εξωτερικό βάσει των τιμοκαταλόγων και της διαδικασίας πληρωμής που ισχύουν στη χώρα θεραπείας*. Για να μάθετε περισσότερα για τα δικαιώματά σας όσον αφορά την κάλυψη των ιατρικών εξόδων, ανατρέξτε στην ενότητα 6.

Περιορισμοί της εφαρμοσιμότητας των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης

! Οι ακόλουθες περιπτώσεις προγραμματισμένης θεραπείας* στο εξωτερικό **δεν καλύπτονται από τους κανονισμούς περί κοινωνικής ασφάλισης** (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*:

- θεραπεία παρεχόμενη από ιδιωτικό πάροχο υγειονομικής περίθαλψης* ή σε ιδιωτικό νοσοκομείο (με εξαίρεση τους ιδιωτικούς παρόχους υγειονομικής περίθαλψης*/νοσοκομεία που είναι συμβεβλημένα ή συνδεδεμένα με το εθνικό σύστημα υγείας* / σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας*)
- υπηρεσίες τηλεϊατρικής*, δεδομένου ότι βάσει των κανονισμών απαιτείται ρητώς η φυσική μετακίνηση και παρουσία του ασθενή στη χώρα θεραπείας, όπου έχει την έδρα του ο πάροχος υγειονομικής περίθαλψης
- θεραπεία παρεχόμενη χωρίς προέγκριση* από τον ασφαλιστικό φορέα*/ εθνικό σύστημα υγείας*

3.2. Προγραμματισμένη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ

Γενική αρχή της προγραμματισμένης θεραπείας στο εξωτερικό βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ

Βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ* περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης δικαιούστε κάλυψη των εξόδων θεραπείας στο εξωτερικό **ως εάν η θεραπεία σάς είχε παρασχεθεί στη χώρα προέλευσής σας.**

Αρχικά προκαταβάλλετε* το σύνολο των ιατρικών εξόδων. Μετά την επιστροφή στη χώρα προέλευσής σας, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση επιστροφής* των εξόδων από τον ασφαλιστικό φορέα*/ εθνικό σύστημα υγείας* σας. Θα αποζημιωθείτε με βάση τους τιμοκαταλόγους που ισχύουν για την ίδια θεραπεία στη χώρα προέλευσής σας (βλ. ενότητα 6 σχετικά με την επιστροφή δαπανών και τα έξοδα).

Φάσμα καλυπτόμενων θεραπειών

Ποια θεραπεία δικαιούμαι βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*;

- Δικαιούστε μόνο **θεραπεία που περιλαμβάνεται στο φάσμα των καλυπτόμενων παροχών ασθενοείας** που είναι διαθέσιμες βάσει της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης της χώρας διαμονής σας. Με άλλα λόγια, θα δικαιούστε επιστροφή εξόδων* μόνο εφόσον θα δικαιούσασταν κάλυψη των εξόδων για την ίδια θεραπεία στη χώρα προέλευσής* σας.
- Μπορείτε να επιλέξετε είτε δημόσιο* είτε ιδιωτικό πάροχο υγειονομικής περίθαλψης* στη χώρα θεραπείας*. Σε αντίθεση με τους κανονισμούς περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*, θα καλύπτεται επίσης θεραπεία παρεχόμενη από **ιδιωτικό πάροχο υγειονομικής περίθαλψης* ή σε ιδιωτικό νοσοκομείο**.
- Η οδηγία 2011/24/ΕΕ* εφαρμόζεται επίσης για διασυνοριακές υπηρεσίες **τηλεϊατρικής*** (δηλ. υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εξ αποστάσεως, με τη χρήση ΤΠΕ). Η φυσική μετακίνηση και παρουσία του ασθενή στη χώρα θεραπείας δεν είναι υποχρεωτική. Εφόσον η υπηρεσία τηλεϊατρικής* παρέχεται από πάροχο υγειονομικής περίθαλψης με έδρα σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*, η οδηγία μπορεί να εφαρμόζεται.

Θα πρέπει να έχετε υπόψη ότι οι ακόλουθες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης **εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/24/ΕΕ***: η μακροχρόνια περίθαλψη*, η μεταμόσχευση οργάνων* και τα δημόσια προγράμματα εμβολιασμού*

Προέγκριση

Γενικά, βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*, δεν χρειάζεται προέγκριση* από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας.

Ωστόσο, για ορισμένες θεραπείες, ο νομοθέτης της ΕΕ παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα εφαρμογής ενός συστήματος **προέγκρισης***. Δεδομένου ότι εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να αποφασίζουν ποιες συγκεκριμένες θεραπείες υπόκεινται σε προέγκριση*, κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει διαφορετικό σύνολο κανόνων. Εντούτοις, η ενωσιακή νομοθεσία θέτει ορισμένους βασικούς κανόνες για την προέγκριση (βλ. ενότητα 5 σχετικά με την προέγκριση).

Επιστροφή δαπανών και έξοδα

Εάν αναζητάτε θεραπεία στο εξωτερικό βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*, πρέπει να καταβάλετε το σύνολο των ιατρικών εξόδων **προκαταβολικά***. Στη συνέχεια, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση επιστροφής* των εξόδων στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* στη χώρα προέλευσής σας. Θα αποζημιωθείτε με βάση τους **τιμοκαταλόγους που θα ίσχυαν στη χώρα σας εάν δεν είχατε λάβει τη θεραπεία στο εξωτερικό** (βλ. ενότητα 6 σχετικά με την επιστροφή δαπανών και τα έξοδα).

Περιορισμοί της εφαρμοσιμότητας της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*

! Η οδηγία 2011/24/ΕΕ* **δεν εφαρμόζεται** στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη στην Ελβετία*

- Μακροχρόνια περίθαλψη*, μεταμόσχευση οργάνων* και δημόσια προγράμματα εμβολιασμού*
- Θεραπεία που δεν καλύπτεται από τον φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* / το εθνικό σύστημα υγείας* στη χώρα προέλευσής σας

3.3. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της λήψης προγραμματισμένης θεραπείας βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης ή βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ

Κανονισμοί περί κοινωνικής ασφάλισης	Οδηγία 2011/24/ΕΕ*
<p>Πλεονεκτήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα θεωρηθείτε ασθενής με δημόσια ασφάλιση υγείας • Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να δικαιούστε περίθαλψη εκτός του φάσματος παροχών που καλύπτονται στη χώρα προέλευσής* σας • Ο ασφαλιστικός φορέας* / το εθνικό σύστημα υγείας* σας αναλαμβάνει τον οικονομικό κίνδυνο από το ενδεχόμενο το κόστος θεραπείας στο εξωτερικό να είναι μεγαλύτερο από το κόστος στη χώρα προέλευσής σας. • Στις περισσότερες περιπτώσεις, η θεραπεία θα είναι δωρεάν και η μόνη επιβάρυνσή σας θα είναι τυχόν ποσό συμμετοχής* • Τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής σας θα καλυφθούν εφόσον αυτό προβλέπεται για την περίπτωση στην οποία η θεραπεία θα παρεχόταν στη χώρα προέλευσής* σας • Με την εφαρμογή του συμπληρώματος Vanbraekel*, σε περίπτωση προγραμματισμένης θεραπείας*, ενδέχεται να δικαιούστε επιστροφή του συνόλου ή μέρους του κόστους συμμετοχής* • Όταν η εξόφληση των εξόδων διευθετείται απευθείας μεταξύ του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης και του εθνικού συστήματος υγείας* / ασφαλιστικού φορέα* (πληρωμή από τρίτους*), δεν επιβαρύνεστε με το κόστος μετάφρασης των τιμολογίων 	<p>Πλεονεκτήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Για ένα ευρύ φάσμα θεραπειών δεν υφίσταται υποχρέωση λήψης προέγκρισης* • Σε περίπτωση που χρειάζεται προέγκριση*, οι λόγοι που μπορεί να επικαλεστεί ο ασφαλιστικός φορέας*/ το εθνικό σύστημα υγείας* για να απορρίψει την αίτησή σας είναι περιορισμένοι • Μπορείτε να επιλέξετε να επισκεφθείτε ιδιωτικούς παρόχους υγειονομικής περίθαλψης* ή να νοσηλευτείτε σε ιδιωτικά νοσοκομεία • Σε περίπτωση που τα ποσοστά επιστροφής εξόδων* είναι υψηλότερα στη χώρα προέλευσής* σας, ενδέχεται να λάβετε θεραπεία με χαμηλότερο κόστος • Εάν δεν απαιτείται προέγκριση*, ενδέχεται να μειωθεί ο χρόνος που θα χρειαστεί για να εξασφαλίσετε ιατρική θεραπεία*
<p>Μειονεκτήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απαιτείται προέγκριση* (έντυπο S2*) από τον ασφαλιστικό φορέα*/ εθνικό σύστημα υγείας* για όλα τα είδη διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης* • Σε γενικές γραμμές, οι κανονισμοί δεν εφαρμόζονται για ιδιωτικά νοσοκομεία και ιδιωτικούς παρόχους υγειονομικής περίθαλψης*, εκτός εάν είναι συμβεβλημένοι/συνδεδεμένοι με το σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας. • Εάν δεν έχετε έγκυρη ΕΚΑΑ* ή έντυπο S2*, δεν θα δικαιούστε κάλυψη των εξόδων 	<p>Μειονεκτήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα πρέπει να αναλάβετε εσείς τον οικονομικό κίνδυνο από το ενδεχόμενο το κόστος θεραπείας στο εξωτερικό να υπερβαίνει το κόστος θεραπείας στη χώρα προέλευσής σας • Θα πρέπει να καταβάλετε το σύνολο των εξόδων προκαταβολικά* και να υποβάλετε αίτηση επιστροφής* εξόδων αργότερα • Θα δικαιούστε επιστροφή* μόνον εάν η θεραπεία καλύπτεται στη χώρα προέλευσής* σας • Προτού μετακινηθείτε στο εξωτερικό, ενδέχεται να υπάρχει αβεβαιότητα ως προς το είδος των εξόδων

με τα οποία θα επιβαρυνθείτε οι ίδιοι και το είδος των εξόδων τα οποία ενδέχεται να σας επιστραφούν

- Τα ιατρικά έξοδα ενδέχεται να υπερβούν το ποσό που καλύπτεται από τον ασφαλιστικό φορέα* / το εθνικό σύστημα υγείας* σας
- Ενδέχεται να επιβαρυνθείτε με τα έξοδα μετάφρασης των τιμολογίων που σας ζητούνται από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας

④ Δικαιώματα των ασθενών

4.1. Το δικαίωμα στην πληροφόρηση και στη συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης

Ένας από τους βασικούς στόχους της οδηγίας 2011/24/ΕΕ περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης* είναι η βελτίωση της πληροφόρησης των ασθενών που μετακινούνται, σε ό,τι αφορά τα δικαιώματά τους. Απευθυνθείτε στο **εθνικό σημείο επαφής** της χώρας προέλευσής σας για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα πάσης φύσεως δικαιώματά σας όσον αφορά τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη (βλ. ενότητα 11).

Προκειμένου να σας βοηθήσει να κάνετε χρήση των δικαιωμάτων σας όσον αφορά τη θεραπεία στο εξωτερικό, ο **πάροχος υγειονομικής περίθαλψης** στο κράτος μέλος θεραπείας υποχρεούται να σας παράσχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Πληροφορίες σχετικά με την προτεινόμενη θεραπεία, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τη διαδικασία θεραπείας, την αναμενόμενη έκβαση, τα πιθανά προβλήματα, τους κινδύνους της θεραπείας και την περίθαλψη παρακολούθησης*
- Πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες εναλλακτικές λύσεις θεραπείας
- Πληροφορίες σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας που ισχύουν στη χώρα θεραπείας
- Πληροφορίες σχετικά με τις τιμές θεραπείας και τα προβλεπόμενα έξοδα
- Πληροφορίες σχετικά με την άδεια και το καθεστώς καταχώρισης του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης, δηλ. αποδεικτικό της άδειας ασκήσεως ιατρικού επαγγέλματος
- Πληροφορίες σχετικά με την ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικής ευθύνης του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης

Έχετε δικαίωμα στη **συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης**. Προτού πάρετε οποιαδήποτε απόφαση ή δώσετε τη συναίνεσή σας, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να κατανοήσετε επαρκώς το περιεχόμενο των πληροφοριών αυτών. Δεν θα πρέπει ποτέ να δίνετε τη συναίνεσή σας σε οποιαδήποτε θεραπεία ή ιατρική επέμβαση εάν αισθάνεστε ότι δεν έχετε κατανοήσει τις πληροφορίες που σας δόθηκαν ή εάν αισθάνεστε ότι χρειάζεστε περισσότερες πληροφορίες για να λάβετε τη σωστή απόφαση όσον αφορά την περίθαλψή σας.

Επίσης, φροντίστε να δώσετε κι εσείς στον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με την κατάσταση της υγείας και το ιατρικό ιστορικό σας. Αυτές οι πληροφορίες θα είναι απολύτως απαραίτητες προκειμένου να σας παρασχεθεί ασφαλής περίθαλψη υψηλής ποιότητας. Θα πρέπει να έχετε υπόψη ότι οι ελλιπείς πληροφορίες ενδέχεται να οδηγήσουν στη χορήγηση ακατάλληλης ή και επιβλαβούς θεραπείας (βλ. επίσης ενότητα 4.4 σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης στον ιατρικό φάκελό σας).

Για να μπορείτε να συνεννοηθείτε ικανοποιητικά με τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό, είναι σημαντικό να λάβετε υπόψη τα πιθανά γλωσσικά εμπόδια. Όταν δεν μιλάτε την ίδια γλώσσα με τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης, φροντίστε να εξασφαλίσετε υπηρεσίες διερμηνείας και μετάφρασης των εγγράφων. Συνήθως, την ευθύνη για την εξεύρεση και την πληρωμή των υπηρεσιών **μετάφρασης** τη φέρετε εσείς.

4.2. Το δικαίωμα επιλογής παρόχου υγειονομικής περίθαλψης

Έχετε το **δικαίωμα να επιλέξετε ελεύθερα τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης ή νοσοκομείο** σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*. Μπορείτε να ταξιδέψετε στο εξωτερικό προκειμένου να υποβληθείτε σε θεραπεία από διεθνώς αναγνωρισμένο ειδικό επιστήμονα. Εάν έχετε προβληματισμούς ή αλλάξετε γνώμη, δικαιούστε να αρνηθείτε οποιαδήποτε θεραπεία ή ιατρική επέμβαση.

Έχετε υπόψη ότι σε περίπτωση εξειδικευμένης θεραπείας, ενδέχεται να χρειαστείτε **παραπεμπτικό** από τον γενικό ιατρό σας στη χώρα προέλευσής σας ή από γενικό ιατρό στο κράτος μέλος θεραπείας. Για περισσότερες πληροφορίες, απευθυνθείτε στον ασφαλιστικό φορέα*/εθνικό σύστημα υγείας* σας.

Προτού επιλέξετε πάροχο υγειονομικής περίθαλψης, φροντίστε να συγκεντρώσετε επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα:

- Την άδεια άσκησης ιατρικού επαγγέλματος του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης
- Το καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης, δηλ. πληροφορίες σχετικά με το κατά πόσον ο πάροχος υγειονομικής περίθαλψης δικαιούται να παρέχει υπηρεσίες που καλύπτονται από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης: πρόκειται για δημόσιο ή ιδιωτικό πάροχο υγειονομικής περίθαλψης;
- Τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας στα οποία υπόκειται ο πάροχος υγειονομικής ασφάλειας

Πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης διατίθενται από το εθνικό σημείο επαφής της χώρας θεραπείας, καθώς και από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας.

Έχετε υπόψη ότι δεν δικαιούστε οποιαδήποτε περίθαλψη μπορεί να επιθυμείτε. Εναπόκειται στον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης να αποφασίσει ποιες θεραπείες ή επεμβάσεις είναι οι καταλληλότερες από ιατρική άποψη, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση της υγείας και το ιατρικό ιστορικό σας.

Το εθνικό σημείο επαφής* στη χώρα θεραπείας μπορεί να σας δώσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης, τα νοσοκομεία και τις εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα εκείνη.

4.3. Το δικαίωμα σε νοσοκομεία προσβάσιμα για ασθενείς με αναπηρία

Βάσει της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία*, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να παρέχουν στα άτομα με αναπηρία πρόσβαση, σε ισότιμη βάση με τα άτομα χωρίς αναπηρία, στις δημόσιες εγκαταστάσεις, περιλαμβανομένων των τεχνολογιών και συστημάτων πληροφοριών και επικοινωνιών όπως το διαδίκτυο. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν όποια μέτρα απαιτούνται για τον εντοπισμό και την άρση τυχόν εμποδίων και φραγμών όσον αφορά την προσβασιμότητα. Όλοι οι δημόσιοι χώροι του νοσοκομείου ή των εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό, όπως για παράδειγμα οι χώροι υποδοχής, οι χώροι στάθμευσης, οι διάδρομοι, οι εγκαταστάσεις υγιεινής, οι ανελκυστήρες και οι χώροι εστίασης, θα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμοι για τα άτομα με αναπηρία.

Προτού ταξιδέψετε στο εξωτερικό, δικαιούστε να ενημερωθείτε σχετικά με την προσβασιμότητα του νοσοκομείου ή των εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό καθώς και σχετικά με τις επιπρόσθετες υπηρεσίες που παρέχονται προκειμένου να διασφαλίζεται η πρόσβαση και χρήση των εγκαταστάσεων από τα άτομα με αναπηρία. Για περισσότερες πληροφορίες, απευθυνθείτε στο εθνικό σημείο επαφής* στη χώρα θεραπείας*.

4.4. Το δικαίωμα πρόσβασης σε αντίγραφο του ιατρικού φακέλου σας

Έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε από τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό να συμπληρώσει τον **ιατρικό σας φάκελο***. Ακόμα πιο σημαντικό είναι να ζητάτε πάντοτε από τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό να το κάνει. Η τεκμηρίωση του ιατρικού φακέλου* σας μπορεί να αποδειχθεί σημαντική για την εξασφάλιση κατάλληλης περίθαλψης παρακολούθησης* αλλά και για την προσφυγή σας σε ένδικα μέσα σε περίπτωση που δεν είστε ικανοποιημένοι με την παρασχεθείσα υγειονομική περίθαλψη.

Επίσης, έχετε το **δικαίωμα πρόσβασης ή λήψης τουλάχιστον ενός αντιγράφου** από όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα* που αφορούν την υγεία σας. Ειδικότερα, έχετε το δικαίωμα πρόσβασης σε αντίγραφο του **ιατρικού φακέλου*** σας στον οποίο περιλαμβάνονται πληροφορίες όπως η διάγνωση, τα αποτελέσματα εξετάσεων, γνωματεύσεις από τους θεράποντες παρόχους υγειονομικής περίθαλψης και πληροφορίες σχετικά με κάθε παρασχεθείσα θεραπεία ή επέμβαση. Τα συγκεκριμένα δικαιώματα πρόσβασης στον ιατρικό σας φάκελο* θα εξαρτώνται από τη νομοθεσία της χώρας θεραπείας. Για περισσότερες πληροφορίες, απευθυνθείτε στο εθνικό σημείο επαφής της χώρας θεραπείας.

Θα πρέπει να έχετε υπόψη ότι, εάν χρειαστεί να διαβιβαστεί ο ιατρικός σας φάκελος στον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα προέλευσής σας, ίσως χρειαστεί α μεριμνήσετε για τη μετάφρασή του.

4.5. Το δικαίωμα σε περίθαλψη παρακολούθησης

Εάν έχετε υποβληθεί σε θεραπεία στο εξωτερικό και χρειαστείτε ιατρική παρακολούθηση μετά τη θεραπεία, δικαιούστε **κατάλληλη περίθαλψη παρακολούθησης* ίδιας ποιότητας στη χώρα προέλευσής σας**. Η περίθαλψη παρακολούθησης* θα παρασχεθεί ως εάν η ίδια η θεραπεία ή η επέμβαση* είχε παρασχεθεί επίσης στη χώρα προέλευσής σας και όχι στο εξωτερικό.

Φροντίστε να διαβιβαστεί στους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα προέλευσής σας ο ιατρικός φάκελος που τηρείται από τους θεράποντες παρόχους υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό ή να πάρετε ένα αντίγραφο του ώστε να το προσκομίσετε οι ίδιοι. Έτσι θα μπορέσετε να εξασφαλίσετε την κατάλληλη περίθαλψη παρακολούθησης. Εάν χρειάζεται, θα πρέπει να μεριμνήσετε για τη μετάφραση των εγγράφων.

Επίσης, φροντίστε να ενημερώσετε τον συνταγογραφούντα πάροχο υγειονομικής περίθαλψης για το ότι σκοπεύετε να προσκομίσετε τυχόν συνταγές* για φάρμακα ή ιατροτεχνολογικά βοηθήματα σε φαρμακοποιό στη χώρα προέλευσής σας. Έτσι ο συνταγογραφών πάροχος υγειονομικής περίθαλψης θα μπορέσει να εκδώσει τη συνταγή σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για διασυνοριακή χρήση (βλ. ενότητα 10 σχετικά με τη συνταγογράφηση στο εξωτερικό).

4.6. Το δικαίωμα προσφυγής κατά αποφάσεων που αφορούν την προέγκριση και την επιστροφή εξόδων

Δικαιούστε να προσφύγετε κατά οιασδήποτε απόφασης του ασφαλιστικού φορέα* / εθνικού συστήματος υγείας* σας αναφορικά με τη διαδικασία πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό.

Εάν δεν είστε ικανοποιημένοι με κάποια απόφαση του ασφαλιστικού φορέα* / εθνικού συστήματος υγείας* σας σχετικά με την αίτησή σας για προέγκριση, έχετε το δικαίωμα να προσφύγετε κατά της απόφασης. Το ίδιο ισχύει και για αποφάσεις που αφορούν επιστροφή εξόδων που αναλήφθηκαν στο εξωτερικό.

Τα εκάστοτε δικαιώματα προσφυγής θα εξαρτηθούν από την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας προέλευσής σας. Απευθυνθείτε στο εθνικό σημείο επαφής της χώρας προέλευσής σας για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πού πρέπει να ασκήσετε την προσφυγή σας, τις διαδικαστικές δυνατότητές σας, τις προβλεπόμενες προθεσμίες για την έκδοση απόφασης καθώς και για τα ενδεχόμενα διοικητικά έξοδα.

4.7. Το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας και άσκησης ένδικων μέσων

Εάν δεν είστε ικανοποιημένοι από τη θεραπεία στην οποία υποβληθήκατε στο εξωτερικό, δικαιούστε να υποβάλετε καταγγελία και να ασκήσετε ένδικα μέσα.

Δεδομένου ότι η θεραπεία στο εξωτερικό παρέχεται βάσει της ιατροφαρμακευτικής νομοθεσίας της χώρας θεραπείας*, σε περίπτωση βλάβης της υγείας οφειλόμενης στη

θεραπεία θα εφαρμοστεί η νομοθεσία και το καθεστώς ασφάλισης της χώρας εκείνης. Οι καταγγελίες και η άσκηση ένδικων μέσων θα διεκπεραιώνονται βάσει του συστήματος ασφάλισης ασθενών που εφαρμόζεται στη χώρα θεραπείας*.

Απευθυνθείτε στο εθνικό σημείο επαφής* στη χώρα θεραπείας* για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες υποβολής καταγγελίας, επίλυσης διαφορών και άσκησης ένδικων μέσων. Ενημερωθείτε σχετικά με τις διάφορες ισχύουσες διοικητικές, αστικές και ποινικές διαδικασίες, τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβείτε, την προθεσμία καθώς και τα προβλεπόμενα διαδικαστικά έξοδα.

4.8. Το δικαίωμα στο απόρρητο

Δικαιούστε **προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*** σας που συλλέγονται και τεκμηριώνονται από τους θεράποντες παρόχους υγειονομικής περίθαλψης ή το νοσοκομείο στο εξωτερικό, από το εθνικό σύστημα υγείας* / ασφαλιστικό φορέα* της ξένης χώρας ή σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση συλλογής, επεξεργασίας ή χρήσης των δεδομένων σας. Θα εφαρμοστεί η νομοθεσία περί προστασίας των δεδομένων της χώρας θεραπείας.

Βάσει της οδηγίας 95/46/ΕΕ*, τα κράτη μέλη της ΕΕ υποχρεούνται να διασφαλίζουν ένα ελάχιστο επίπεδο προστασίας των δεδομένων. Εντούτοις, οι συγκεκριμένες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία των δεδομένων διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών.

Ο **γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων*** είναι η νέα νομική πράξη της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο κανονισμός αυτός περιλαμβάνει νέα μέτρα διασφάλισης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* έναντι της κατάχρησης ή της ιδιοποίησής τους. Βάσει του κανονισμού θα απολαμβάνετε το ίδιο επίπεδο προστασίας σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ*.

Ενημερωθείτε για τα πάσης φύσεως δικαιώματά σας αναφορικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* που τεκμηριώνονται στο εξωτερικό.

4.9. Το δικαίωμα σε ίδιες τιμές θεραπείας

Βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ, οι πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης υποχρεούνται να εφαρμόζουν την **ίδια κλίμακα αμοιβών** για υγειονομική περίθαλψη που παρέχεται σε ασθενείς που μετακινούνται από το εξωτερικό με την κλίμακα που εφαρμόζουν για τους ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι της χώρας και βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση υγείας. Ο θεράπων πάροχος υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό δεν δικαιούται να σας χρεώσει περισσότερο με μόνη αιτία το ότι είστε ασθενής που μετακινείται από άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*.

Προτού αναχωρήσετε για το εξωτερικό, φροντίστε να συλλέξετε πληροφορίες σχετικά με τις αμοιβές του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό και τα έξοδα περίθαλψης στη χώρα θεραπείας*.

4.10. Τα δικαιώματά σας στη χώρα θεραπείας

Όταν αναζητείτε υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό, θα δικαιούστε τα ίδια δικαιώματα με τους ασθενείς που είναι μόνιμοι κάτοικοι της χώρας εκείνης, περιλαμβανομένων των ακόλουθων:

- Δικαιώματα των ασθενών σε θεραπεία
- Δικαιώματα των ασθενών σε άρνηση θεραπείας
- Δικαιώματα των ασθενών στην πληροφόρηση και στη συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης
- Δικαιώματα των ασθενών στο απόρρητο
- Δικαιώματα πρόσβασης των ασθενών στον ιατρικό φάκελο*
- Δικαιώματα των ασθενών σε θεραπεία ποιότητας και στην ασφάλεια ασθενών
- Δικαιώματα των ασθενών στην υποβολή καταγγελίας και στην άσκηση ένδικων μέσων
-

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα ισχύοντα δικαιώματα ασθενών, απευθυνθείτε στο εθνικό σημείο επαφής* της χώρας θεραπείας*.

⑤ Προέγκριση για προγραμματισμένη θεραπεία

5.1. Προέγκριση βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 987/2009

Όταν επιθυμείτε να αποκτήσετε πρόσβαση σε ιατρική θεραπεία* στο εξωτερικό βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης*, θα πρέπει να λάβετε **προέγκριση*** από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* στη χώρα στις οποίας το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είστε ασφαλισμένοι (με εξαίρεση τα άτομα που διαμένουν εκτός της χώρας αυτής, βλ. ενότητα 12.2) για οποιοδήποτε είδος θεραπείας, τόσο ενδονοσοκομειακής και όσο και εξωνοσοκομειακής.

Η προέγκριση χορηγείται με την έκδοση του ευρωπαϊκού **εντύπου S2*** (πρώην έντυπο E112). Το έγγραφο αυτό πρέπει να προσκομίζεται ως αποδεικτικό προέγκρισης* και πρέπει να υποβάλλεται πριν από τη μετακίνηση στο εξωτερικό για θεραπεία.

Συνήθως, ο ασφαλιστικός φορέας* / εθνικό σύστημα υγείας* σας έχει το δικαίωμα να αποφασίσει εάν θα χορηγηθεί προέγκριση*. Η αίτησή σας μπορεί να απορριφθεί για διάφορους λόγους. Για παράδειγμα, ο ασφαλιστικός φορέας* / εθνικό σύστημα υγείας* σας μπορεί να αρνηθεί να εκδώσει έντυπο S2* επειδή η θεραπεία δεν περιλαμβάνεται στις παροχές ασθένειας που καλύπτονται από το εθνικό σύστημα υγείας* / σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* της χώρας προέλευσής* σας.

Ωστόσο, η αίτηση προέγκρισης* δεν μπορεί να απορριφθεί στην ακόλουθη περίπτωση:

- η θεραπεία περιλαμβάνεται στις παροχές ασθένειας που καλύπτονται από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας προέλευσής σας (με άλλα λόγια, δικαιούστε την εν λόγω θεραπεία στη χώρα προέλευσής σας) και *επιπλέον*
- δεν μπορείτε να υποβληθείτε στη συγκεκριμένη θεραπεία εγκαίρως από ιατρικής άποψης, λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης της υγείας σας και της πιθανής πορείας της ασθένειάς σας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Σπάνιες νόσοι

Δεδομένου ότι οι ασφαλιστικοί φορείς* ή τα εθνικά συστήματα υγείας* αποφασίζουν, κατά τη διακριτική τους ευχέρεια, εάν θα εγκριθεί η θεραπεία στο εξωτερικό, βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009* μπορεί να δοθεί στους **ασθενείς με σπάνιες νόσους** η δυνατότητα να αναζητήσουν θεραπεία σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία*, ακόμη και για **διαγνώσεις και θεραπείες που δεν είναι διαθέσιμες στη χώρα προέλευσής* του ασθενούς**. Εφόσον η συγκεκριμένη θεραπεία καλύπτεται στη χώρα θεραπείας, μπορεί να χορηγηθεί προέγκριση.

! Προσοχή: Στην τελευταία περίπτωση, έχετε απλώς το δικαίωμα να ζητήσετε προέγκριση*. Εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του ασφαλιστικού φορέα*/ εθνικού συστήματος υγείας* να επιλέξει αν θα χορηγηθεί προέγκριση*. Η έγκριση πρέπει, ωστόσο, να χορηγείται, εφόσον ζητηθεί, σε κάθε περίπτωση κατά την οποία η θεραπεία καλύπτεται στη χώρα προέλευσής* σας και δεν μπορεί να παρασχεθεί εκεί εγκαίρως από ιατρικής άποψης, με βάση την κατάσταση της υγείας σας.

Σε περίπτωση σπάνιας νόσου, ενημερωθείτε επίσης σχετικά με την ύπαρξη των **ευρωπαϊκών δικτύων αναφοράς* (ΕΔΑ)**, τα οποία είναι εικονικά δίκτυα στα οποία συμμετέχουν εξειδικευμένοι πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης από όλη την Ευρώπη. Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στη διεύθυνση www.europa.eu/youreurope

5.2. Προέγκριση βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ

Για ορισμένες θεραπείες, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν σύστημα **προέγκρισης***. Δεδομένου ότι εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να αποφασίζουν ποιες συγκεκριμένες θεραπείες υπόκεινται σε προέγκριση*, κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει διαφορετικό σύνολο κανόνων. Εντούτοις, στο ενωσιακό δίκαιο προβλέπονται ορισμένοι κανόνες για την προέγκριση:

Προέγκριση ενδέχεται να απαιτείται μόνο για ορισμένες κατηγορίες υγειονομικής περίθαλψης

- Υγειονομική περίθαλψη που περιλαμβάνει **διανυκτέρευση σε νοσοκομείο**
- Υγειονομική περίθαλψη που περιλαμβάνει **ιδιαίτερα εξειδικευμένη και δαπανηρή ιατρική υποδομή ή εξοπλισμό**
- Υγειονομική περίθαλψη που ενέχει **κίνδυνο για την ασφάλεια του ασθενή*** ή **κίνδυνο για την ασφάλεια του γενικού πληθυσμού***
- Υγειονομική περίθαλψη παρεχόμενη από πάροχο υγειονομικής περίθαλψης ο οποίος μπορεί, κατά περίπτωση, να εγείρει σοβαρές και συγκεκριμένες **ανησυχίες σχετικά με την ποιότητα και την ασφάλεια της περίθαλψης**

Η αίτηση για προέγκριση είναι δυνατόν να απορριφθεί μόνο εάν

- η θεραπεία ενέχει κίνδυνο για την ασφάλειά σας (**κίνδυνος για την ασφάλεια του ασθενή***) ή την ασφάλεια του γενικού πληθυσμού (**κίνδυνος για την ασφάλεια του γενικού πληθυσμού***)
- η θεραπεία παρέχεται από πάροχο υγειονομικής περίθαλψης ο οποίος μπορεί, κατά περίπτωση, να εγείρει σοβαρές και **συγκεκριμένες ανησυχίες σχετικά με την ποιότητα και την ασφάλεια της περίθαλψης**
- η θεραπεία μπορεί να παρασχεθεί **εγκαίρως, από ιατρικής άποψης, στο έδαφος του ίδιου του κράτους μέλους**, λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης της υγείας σας και της πιθανής πορείας της ασθένειάς σας

Η προέγκριση δεν είναι δυνατόν να απορριφθεί όταν

- δικαιούστε τη συγκεκριμένη θεραπεία με βάση τα προβλεπόμενα από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας διαμονής σας, **και**
- η θεραπεία **δεν μπορεί να παρασχεθεί στο έδαφος του κράτους μέλους εγκαίρως από ιατρικής άποψης, βάσει**
 - αντικειμενικής ιατρικής εκτίμησης της κατάστασης της υγείας σας,
 - του ιστορικού και της πιθανής πορείας της ασθένειάς σας,
 - της έντασης του πόνου που αισθάνεστε και/ή της φύσης της αναπηρίας σας κατά τη χρονική στιγμή υποβολής της αίτησής σας

Προτού ταξιδέψετε στο εξωτερικό, να φροντίζετε πάντα να απευθύνεστε στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* για να μάθετε ποιες θεραπείες χρειάζονται προέγκριση*, τη διαδικασία για τη λήψη προέγκρισης* και την προβλεπόμενη προθεσμία για την έκδοση απόφασης. Ανεξάρτητα από την εκάστοτε εθνική διαδικασία, ο φορέας υποχρεούται να εκδώσει απόφαση εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

5.3. Προτεραιότητα των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*

ΠΡΟΣΟΧΗ: προτεραιότητα των κανονισμών κοινωνικής ασφάλισης*, εκτός της περίπτωσης ρητού αιτήματος

Όταν υποβάλλετε αίτηση για προέγκριση* απαραίτητη για θεραπεία στο εξωτερικό στην οποία περιλαμβάνεται διανυκτέρευση σε νοσοκομείο ή ιδιαίτερα εξειδικευμένος και δαπανηρός ιατρικός εξοπλισμός, ο ασφαλιστικός φορέας* / το εθνικό σύστημα υγείας* θα εξετάζει πάντα κατά προτεραιότητα την εφαρμοσιμότητα των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009*.

Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για θεραπεία βάσει των κανονισμών, ο ασφαλιστικός φορέας* / εθνικό σύστημα υγείας* θα εκδώσει αυτόματα προέγκριση* βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης* (έντυπο S2*). Εάν, ωστόσο, προτιμάτε να λάβετε θεραπεία βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*, θα πρέπει να ζητήσετε ρητώς από τον ασφαλιστικό φορέα*/ εθνικό σύστημα υγείας* σας να εφαρμόσει την οδηγία.

⑥ Επιστροφή δαπανών και έξοδα

6.1. Επιστροφή δαπανών και έξοδα βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009

Τιμοκατάλογοι που ισχύουν στη χώρα θεραπείας

Μετά την επίδειξη έγκυρης ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας* (έκτακτη θεραπεία*) ή εντύπου S2* (προγραμματισμένη θεραπεία), θα λάβετε θεραπεία με τους ίδιους όρους και στην ίδια τιμή με τους ασθενείς που καλύπτονται από τον φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* / το εθνικό σύστημα υγείας* στη χώρα παραμονής σας.

Ως εκ τούτου, θα ισχύει το ποσοστό επιστροφής της χώρας θεραπείας*.

Εφαρμοζόμενη μέθοδος πληρωμής στη χώρα θεραπείας

Και η μέθοδος πληρωμής θα εξαρτάται από τη νομοθεσία της χώρας θεραπείας.

1) Εάν η θεραπεία που χρειάζεστε παρέχεται δωρεάν στους μόνιμους κατοίκους της χώρας
– Με άλλα λόγια, εάν εφαρμόζεται σύστημα πληρωμής από τρίτους*:

- Είτε δεν χρειάζεται να πληρώσετε τίποτε είτε αρκεί να πληρώσετε το μερίδιο του ασθενή στα έξοδα (συμμετοχή)
- Η εξόφληση των εξόδων θα διευθετηθεί απευθείας μεταξύ του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό και του ασφαλιστικού φορέα* / εθνικού συστήματος υγείας* της χώρας εκείνης. Στη συνέχεια, ο ασφαλιστικός φορέας* / εθνικό σύστημα υγείας* της ξένης χώρας θα επικοινωνήσει με τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας προέλευσής σας για να ζητήσει αποζημίωση

2) Εάν χρειαστεί να πληρώσετε για τη θεραπεία:

- Μπορείτε να ζητήσετε επιστροφή των εξόδων απευθείας από τον τοπικό ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* ενόσω βρίσκεστε ακόμα στη χώρα την οποία επισκέπτεστε. Στη συνέχεια, ο ασφαλιστικός φορέας* / εθνικό σύστημα υγείας* της ξένης χώρας θα επικοινωνήσει με τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας προέλευσής σας για να ζητήσει αποζημίωση
- ή μπορείτε να ζητήσετε επιστροφή* των εξόδων από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας αφού επιστρέψετε στη χώρα σας

Συμμετοχή

Ανεξάρτητα από την εφαρμοζόμενη διαδικασία πληρωμής, **εσείς θα επιβαρυνθείτε μόνο με το κόστος συμμετοχής***, δηλαδή το μερίδιο του ασθενή. Το ποσό της συμμετοχής* θα εξαρτηθεί από την ισχύουσα νομοθεσία στη χώρα θεραπείας*. Έτσι, θα καταβάλετε το ίδιο ποσό με ασθενή ο οποίος είναι μόνιμος κάτοικος της χώρας.

Ωστόσο, σε περίπτωση προγραμματισμένης θεραπείας*, μπορεί να έχετε τη δυνατότητα κάλυψης του συνόλου ή μέρους του κόστους συμμετοχής*. Το λεγόμενο **συμπλήρωμα Vanbraekel*** θα πρέπει να καταβληθεί από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας εάν τα έξοδα με τα οποία επιβαρύνεται ο τελευταίος για τη θεραπεία στο εξωτερικό είναι χαμηλότερα από τα έξοδα που θα έπρεπε να καλύψει εάν η ίδια θεραπεία παρεχόταν στο δικό του έδαφος.

Πιο συγκεκριμένα, όταν η τιμή στη χώρα προέλευσής σας είναι υψηλότερη από την τιμή στη χώρα θεραπείας, θα αποζημιωθείτε μέχρι του ποσού που θα καλυπτόταν εάν η θεραπεία είχε χορηγηθεί στη χώρα προέλευσής σας (με ανώτατο όριο τα πραγματικά έξοδα στα οποία υποβληθήκατε στο εξωτερικό).

Φροντίστε να υποβάλετε αίτηση για συμπληρωματική επιστροφή εξόδων βάσει του συμπληρώματος Vanbraekel*, εφόσον συντρέχει περίπτωση.

Πρόσθετα έξοδα μετακίνησης και διαμονής

Κατά κανόνα, καλύπτονται μόνο τα ιατρικά έξοδα. Τα πρόσθετα έξοδα μετακίνησης και διαμονής, όπως τα έξοδα ξενοδοχείου, μεταφοράς ή διαβίωσης, καθώς και τα έξοδα του συνοδού σας δεν καλύπτονται. Ωστόσο, θα δικαιούστε επιστροφή των πρόσθετων εξόδων που θα έπρεπε να καλύψει ο ασφαλιστικός φορέας* / το εθνικό σύστημα υγείας* σας εάν η ίδια θεραπεία είχε παρασχεθεί στο έδαφός του.

Επικοινωνήστε με τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* ή με το εθνικό σημείο επαφής* για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ποσό των εξόδων που θα καλυφθεί καθώς και τα έξοδα με τα οποία θα επιβαρυνθείτε τελικά εσείς οι ίδιοι.

6. 2. Επιστροφή δαπανών και έξοδα βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ

Τιμοκατάλογοι που ισχύουν στη χώρα προέλευσής σας

Θα δικαιούστε επιστροφή με βάση τις τιμές που ισχύουν στη χώρα προέλευσής σας εάν η θεραπεία δεν είχε παρασχεθεί στο εξωτερικό αλλά στο κράτος μέλος διαμονής σας. Ως εκ τούτου, θα ισχύει ο τιμοκατάλογος της χώρας διαμονής σας.

Προκαταβολική πληρωμή

Αρχικά προκαταβάλλετε οι ίδιοι το σύνολο των ιατρικών εξόδων. Στη συνέχεια, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση επιστροφής των εξόδων στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* αφού επιστρέψετε στη χώρα προέλευσής σας. Θα σας επιστραφούν αναδρομικά τα έξοδα με βάση τους κανόνες και τα ποσοστά που εφαρμόζονται στο οικείο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Το ποσό που δικαιούστε δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πραγματικά έξοδά σας για τη θεραπεία στο εξωτερικό.

Προκειμένου να εγκρίνει την αίτηση επιστροφής, ο ασφαλιστικός φορέας* / εθνικό σύστημα υγείας* μπορεί να σας ζητήσει να προσκομίσετε διάφορα έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται η ακριβής θεραπεία που λάβατε και τα έξοδα που καταβάλατε. Φροντίστε να ενημερωθείτε σχετικά με τα έγγραφα που θα πρέπει να συγκεντρώσετε εκ των προτέρων. Επιπλέον, ο ασφαλιστικός φορέας* / εθνικό σύστημα υγείας* μπορεί να ζητήσει να μεταφραστούν τα έγγραφα στη γλώσσα της χώρας προέλευσής σας. Ενδέχεται να επιβαρυνθείτε με τυχόν **έξοδα μετάφρασης**.

Συμμετοχή

Θα πρέπει να έχετε υπόψη ότι τα έξοδα θα σας επιστραφούν βάσει των τιμών που ισχύουν στη χώρα προέλευσής σας, οι οποίες ενδέχεται να είναι χαμηλότερες από τις τιμές που πληρώσατε για τη θεραπεία στο εξωτερικό. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να χρειαστεί να αναλάβετε εσείς ένα μεγάλο μέρος των ιατρικών εξόδων. Μπορεί όμως να συμβεί και το αντίθετο: οι τιμές που ισχύουν στη χώρα προέλευσής* σας μπορεί να είναι μικρότερες από τις τιμές στη χώρα θεραπείας*. Στην τελευταία περίπτωση, ενδέχεται να σας επιστραφεί το σύνολο των ιατρικών εξόδων σας στο εξωτερικό. Ως εκ τούτου, το ακριβές ποσό των εξόδων με το οποίο θα επιβαρυνθείτε τελικά οι ίδιοι θα εξαρτηθεί αποκλειστικά από το σύστημα επιστροφής εξόδων που εφαρμόζεται στη χώρα προέλευσής* σας.

Φροντίστε να ζητήσετε από τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό να σας παραθέσει όλα τα έξοδα που αναμένεται να σας χρεωθούν, καθώς και πιθανά πρόσθετα έξοδα που δεν περιλαμβάνονται στην τιμή. Γενικά, βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ*, μπορούν να καλυφθούν μόνο τα ιατρικά έξοδα που συνδέονται άμεσα με τη συγκεκριμένη θεραπεία. Τα πρόσθετα έξοδα, όπως τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής ή τα έξοδα για μη συνταγογραφούμενα αναλγητικά φάρμακα, θα πρέπει να τα αναλάβετε εσείς. Εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να επιστρέψουν άλλα συναφή έξοδα, πέραν των ιατρικών εξόδων, όπως έξοδα μετακίνησης και στέγασης ή πρόσθετα έξοδα με τα οποία μπορεί να επιβαρυνθούν άτομα με αναπηρία κατά τη θεραπεία τους στο εξωτερικό.

Προτού ταξιδέψετε στο εξωτερικό, φροντίστε να επικοινωνήσετε με τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* για να ενημερωθείτε για τα προβλεπόμενα έξοδα και τα ποσοστά επιστροφής εξόδων. Προσπαθήστε να προσδιορίσετε τα έξοδα με τα οποία πιθανότατα θα επιβαρυνθείτε τελικά οι ίδιοι.

Επιπλέον, μάθετε εκ των προτέρων σε ποιον φορέα θα πρέπει να απευθυνθείτε για την επιστροφή των εξόδων, τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες και προθεσμίες, καθώς και τα απαιτούμενα έγγραφα που θα πρέπει να προσκομίσετε.

7 Ποιότητα και ασφάλεια

Δικαιούστε **ασφαλή θεραπεία υψηλής ποιότητας** σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*.

Ενημερωθείτε σχετικά με τα πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας που εφαρμόζονται στη χώρα θεραπείας, καθώς και σχετικά με τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης που υπόκεινται σε αυτά. Φροντίστε να συγκεντρώσετε επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης στο πλαίσιο του οποίου επιθυμείτε να υποβληθείτε σε θεραπεία. Το εθνικό σημείο επαφής* της χώρας θεραπείας* θα σας παράσχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τα θέματα αυτά.

Σε κάθε περίπτωση, συμβουλευτείτε τον γενικό ιατρό* σας προτού δεσμευτείτε να αναζητήσετε θεραπεία στο εξωτερικό. Καθώς ο γενικός ιατρός σας είναι πλήρως ενημερωμένος σχετικά με την κατάσταση της υγείας σας και τον ιατρικό φάκελό σας, μπορεί να σας βοηθήσει να πάρετε την καλύτερη απόφαση αναφορικά με τα σχέδιά σας για θεραπεία στο εξωτερικό. Μπορείτε επίσης να πάρετε χρήσιμες συμβουλές από άλλους φορείς, όπως εξειδικευμένους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης, οργανώσεις ασθενών ή ακόμη και γνωστούς σας με εμπειρία στη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη. Όσο περισσότερες πληροφορίες μπορέσετε να συγκεντρώσετε, τόσο το καλύτερο.

Επίσης, φροντίστε να ενημερωθείτε και να προβείτε στις κατάλληλες διευθετήσεις, για παράδειγμα:

- Ενημερωθείτε σχετικά με τη θεραπεία, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με εναλλακτικές θεραπευτικές λύσεις, τη θεραπευτική διαδικασία, την αναμενόμενη έκβαση, τα πιθανά προβλήματα και τους κινδύνους
- Ενημερωθείτε σχετικά με τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης, το νοσοκομείο ή τις εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης που επιθυμείτε να επισκεφτείτε
- Ενημερωθείτε σχετικά με το τι πρέπει να κάνετε και σε ποιον πρέπει να απευθυνθείτε σε περίπτωση που προκύψει κάποιο πρόβλημα
- Μεριμνήστε για υπηρεσίες διερμηνείας, εάν χρειάζεται
- Μεριμνήστε για τη διαβίβαση και τη μετάφραση του ιατρικού φακέλου
- Μεριμνήστε για την περίθαλψη παρακολούθησης

Σε περίπτωση που δεν είστε ικανοποιημένοι από τη ληφθείσα θεραπεία ή επέμβαση, δικαιούστε να υποβάλετε καταγγελία και να ασκήσετε ένδικο μέσα βάσει της νομοθεσίας της χώρας θεραπείας (ανατρέξτε στην ενότητα 9.2).

⑧ Ιατρικός φάκελος

8. 1. Δικαίωμα τεκμηρίωσης του ιατρικού φακέλου

Έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε από τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό να συμπληρώσει τον **ιατρικό σας φάκελο***. Ακόμα πιο σημαντικό είναι να ζητάτε πάντοτε από τον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό να το κάνει.

Η τεκμηρίωση του ιατρικού φακέλου* σας μπορεί να είναι σημαντική

- για να εξασφαλίσετε κατάλληλη περίθαλψη παρακολούθησης*
- για να προσκομίσετε παραστατικά της ιατρικής θεραπείας στο εξωτερικό, απαραίτητα για την επιστροφή των εξόδων σας
- για να ασκήσετε ένδικα μέσα σε περίπτωση που δεν είστε ικανοποιημένοι από την παρασχεθείσα περίθαλψη

Θα πρέπει να γνωρίζετε το δικαίωμά σας στην **προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*** που συλλέγονται και τεκμηριώνονται από τους θεράποντες παρόχους υγειονομικής περίθαλψης ή το νοσοκομείο στο εξωτερικό, από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* της ξένης χώρας ή σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση συλλογής, επεξεργασίας ή χρήσης των δεδομένων σας (βλ. ενότητα 4.8 σχετικά με τα δικαιώματα των ασθενών όσον αφορά το απόρρητο).

8. 2. Δικαίωμα πρόσβασης σε αντίγραφο του ιατρικού φακέλου σας

Έχετε το **δικαίωμα πρόσβασης σε αντίγραφο** όλων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την υγεία σας. Ειδικότερα, έχετε το δικαίωμα πρόσβασης σε αντίγραφο του **ιατρικού φακέλου*** σας στον οποίο περιλαμβάνονται πληροφορίες όπως η διάγνωση, τα αποτελέσματα εξετάσεων, γνωματεύσεις από τους θεράποντες παρόχους υγειονομικής περίθαλψης και πληροφορίες σχετικά με κάθε παρασχεθείσα θεραπεία ή επέμβαση. Τα συγκεκριμένα δικαιώματα πρόσβασης στον ιατρικό σας φάκελο* θα εξαρτώνται από τη νομοθεσία της χώρας θεραπείας. Για περισσότερες πληροφορίες, απευθυνθείτε στο εθνικό σημείο επαφής της χώρας θεραπείας.

8. 3. Δικαίωμα διαβίβασης του ιατρικού φακέλου

Θα πρέπει να γνωρίζετε τους κινδύνους που διατρέχετε αν υποβληθείτε σε θεραπεία ή ιατρική επέμβαση χωρίς προηγουμένως να **διαβιβάσετε τον ιατρικό σας φάκελο*** στον πάροχο υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό. Προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος λανθασμένης και επιβλαβούς θεραπείας, είναι ιδιαίτερα σημαντικό ο θεράπων πάροχος υγειονομικής περίθαλψης να διαθέτει αντίγραφο του ιατρικού φακέλου* σας ώστε να γνωρίζει την κατάσταση της υγείας και το ιατρικό ιστορικό σας και να μπορεί να πάρει την καλύτερη δυνατή ιατρική απόφαση για εσάς.

Έχετε δικαίωμα πρόσβασης στον ιατρικό σας φάκελο ή τουλάχιστον λήψης ενός αντιγράφου του. Ο πάροχος υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να σας δώσει πρόσβαση ή αντίγραφο ή να μεριμνήσει ο ίδιος για τη διαβίβαση του ιατρικού φακέλου σας

απευθείας στον θεράποντα πάροχο υγειονομικής περίθαλψης, στο νοσοκομείο ή στις εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό. Σε κάθε περίπτωση, ποτέ μη λαμβάνετε θεραπεία όταν ο πάροχος υγειονομικής περίθαλψης δεν έχει τη δυνατότητα να συμβουλευτεί τον ιατρικό φάκελό σας, ο οποίος περιλαμβάνει πληροφορίες για το ιατρικό ιστορικό σας, προηγούμενες διαγνώσεις, θεραπείες και επεμβάσεις.

Επίσης, αφού υποβληθείτε σε θεραπεία στο εξωτερικό, φροντίστε να διαβιβαστεί στους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα προέλευσής σας ο ιατρικός φάκελος που τηρείται από τους θεράποντες παρόχους υγειονομικής περίθαλψης στο εξωτερικό ή να πάρετε ένα αντίγραφο του ώστε να το προσκομίσετε οι ίδιοι. Έτσι θα μπορέσετε να εξασφαλίσετε την κατάλληλη περίθαλψη παρακολούθησης.

8. 4. Ευθύνες των ασθενών όσον αφορά τη μετάφραση

Όταν η διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη* παρέχεται από πάροχο υγειονομικής περίθαλψης που δε μιλά την ίδια γλώσσα με εσάς, **μεριμνήστε για τη μετάφραση** του υφιστάμενου ιατρικού φακέλου σας. Το ίδιο ισχύει και για τον ιατρικό φάκελο που έχει τεκμηριώσει ο θεράπων πάροχος υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα προέλευσής σας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, θα πρέπει να μεριμνήσετε για τη μετάφραση του ξενόγλωσσου ιατρικού φακέλου σας προτού τον προσκομίσετε στους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης της χώρας προέλευσής σας, ώστε αυτοί να μπορούν να σας δώσουν την κατάλληλη περίθαλψη παρακολούθησης και τη μελλοντική παρακολούθηση της κατάστασης της υγείας σας.

Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις, ο ασφαλιστικός φορέας*/ εθνικό σύστημα υγείας* στη χώρα προέλευσής σας θα ζητήσει αποδεικτικά έγγραφα της υγειονομικής περίθαλψης που σας παρασχέθηκε στο εξωτερικό προτού προχωρήσει σε οποιαδήποτε επιστροφή εξόδων, περιλαμβανομένων, για παράδειγμα, αποδεικτικών εγγράφων σχετικά με την παρασχεθείσα θεραπεία ή επέμβαση. Κατά την προσκόμιση των εγγράφων αυτών στον ασφαλιστικό φορέα*/ εθνικό σύστημα υγείας* μαζί με την αίτησή σας για επιστροφή εξόδων, ίσως χρειαστεί να προσκομίσετε και μετάφρασή τους στην επίσημη γλώσσα της χώρας προέλευσής σας.

9 Καταγγελίες και ένδικα μέσα

9.1. Το δικαίωμα προσφυγής κατά αποφάσεων που αφορούν την προέγκριση και την επιστροφή εξόδων

Δικαιούστε να προσφύγετε κατά οιασδήποτε απόφασης του ασφαλιστικού φορέα* / εθνικού συστήματος υγείας* σας αναφορικά με τη διαδικασία πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό.

Εάν δεν είστε ικανοποιημένοι με κάποια απόφαση του ασφαλιστικού φορέα* / εθνικού συστήματος υγείας* σας σχετικά με την αίτησή σας για προέγκριση, έχετε το δικαίωμα να προσφύγετε κατά της απόφασης. Το ίδιο ισχύει και για αποφάσεις που αφορούν επιστροφή εξόδων που αναλήφθηκαν στο εξωτερικό.

Τα εκάστοτε δικαιώματά προσφυγής θα εξαρτηθούν από την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας προέλευσής σας. Απευθυνθείτε στο εθνικό σημείο επαφής της χώρας προέλευσής σας για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πού πρέπει να ασκήσετε την προσφυγή σας, τις διαδικαστικές δυνατότητές σας, τις προβλεπόμενες προθεσμίες για την έκδοση απόφασης καθώς και για τα ενδεχόμενα διοικητικά έξοδα.

9.2. Το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας και άσκησης ένδικων μέσων

Εάν δεν είστε ικανοποιημένοι από τη θεραπεία στην οποία υποβληθήκατε στο εξωτερικό, δικαιούστε να υποβάλετε καταγγελία και να ασκήσετε ένδικα μέσα.

Δεδομένου ότι η θεραπεία στο εξωτερικό παρέχεται βάσει της ιατροφαρμακευτικής νομοθεσίας της χώρας θεραπείας*, σε περίπτωση βλάβης της υγείας οφειλόμενης στη θεραπεία θα εφαρμοστεί η νομοθεσία και το καθεστώς ασφάλισης της χώρας εκείνης. Οι ενέργειές σας όσον αφορά την υποβολή καταγγελίας και την άσκηση ένδικων μέσων, περιλαμβανομένων τυχόν νομικών ενεργειών, αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας θεραπείας*.

Απευθυνθείτε στο εθνικό σημείο επαφής* στη χώρα θεραπείας* για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες υποβολής καταγγελίας, επίλυσης διαφορών και άσκησης ένδικων μέσων. Ενημερωθείτε σχετικά με τις διάφορες ισχύουσες διοικητικές, αστικές και ποινικές διαδικασίες, τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβείτε, την προθεσμία καθώς και τα προβλεπόμενα διαδικαστικά έξοδα.

10 Συνταγογράφηση στο εξωτερικό

10.1 Προσκόμιση συνταγής σε φαρμακείο του εξωτερικού / Έκδοση συνταγών στο εξωτερικό

Συνταγή για φάρμακα ή ιατροτεχνολογικά βοηθήματα που εκδίδεται στη χώρα προέλευσής σας είναι έγκυρη σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*. Ομοίως, συνταγή που εκδίδεται σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ*, για παράδειγμα στο πλαίσιο θεραπείας παρακολούθησης για χειρουργική επέμβαση που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, μπορεί να προσκομιστεί σε οποιονδήποτε φαρμακοποιό της χώρας προέλευσής σας.

Ωστόσο, για να είστε βέβαιοι ότι η συνταγή* θα γίνει δεκτή και κατανοητή από τον φαρμακοποιό στο εξωτερικό, ενημερώστε τον συνταγογραφούντα πάροχο υγειονομικής περίθαλψης για την πρόθεσή σας να χρησιμοποιήσετε τη συνταγή στο εξωτερικό. Ο πάροχος θα συνταγογραφήσει τη φαρμακευτική αγωγή ή τα ιατροτεχνολογικά βοηθήματα σύμφωνα με τις **ελάχιστες απαιτούμενες πληροφορίες** για τις διασυνοριακές συνταγές* (εκτελεστική οδηγία 2012/52/ΕΕ*):

- Στοιχεία ταυτότητας του ασθενή: ονοματεπώνυμο και ημερομηνία γέννησης
- Επαλήθευση γνησιότητας συνταγής: ημερομηνία έκδοσης
- Ταυτοποίηση του παρόχου υγειονομικής περίθαλψης που εξέδωσε τη συνταγή: ονοματεπώνυμο, επαγγελματικός τίτλος, στοιχεία απευθείας επικοινωνίας όπως διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και αριθμός τηλεφώνου ή φαξ, επαγγελματική διεύθυνση (με το όνομα του αντίστοιχου κράτους μέλους), χειρόγραφή ή ψηφιακή υπογραφή
- Προσδιορισμός του συνταγογραφούμενου προϊόντος: κοινή ονομασία (δραστική ουσία) ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ονομασία, φαρμακευτική μορφή (δισκίο, διάλυμα κ.λπ.), ποσότητα, περιεκτικότητα, δοσολογικό σχήμα

Εκτός αυτού, έχετε υπόψη σας ότι το φάρμακο ενδέχεται να μην είναι διαθέσιμο ή να μην έχει εγκριθεί προς πώληση σε άλλες χώρες της ΕΕ*/ΕΟΧ*. Δεδομένου ότι οι σχετικές ρυθμίσεις διέπονται από την εθνική νομοθεσία, τα πάντα εξαρτώνται από την ισχύουσα νομοθεσία στη χώρα όπου χορηγούνται τα φάρμακα ή τα ιατροτεχνολογικά βοηθήματα. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να διαφέρει π.χ. και το δοσολογικό σχήμα που εφαρμόζει το φαρμακείο στο εξωτερικό. Για τον λόγο αυτό, καλό είναι να προσπαθείτε πάντα να εκτελείτε τις συνταγές σας στη χώρα όπου εκδόθηκαν.

10.2 Επιστροφή δαπανών και έξοδα

Ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας

Με την επίδειξη έγκυρης ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας*, δικαιούστε να αγοράσετε συνταγογραφούμενα* φάρμακα / ιατροτεχνολογικά βοηθήματα σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες και τιμοκαταλόγους με τους ασθενείς που καλύπτονται/ασφαλίζονται από τον φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* / το εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας την οποία επισκέπτεστε. Ωστόσο, αυτό ισχύει μόνο σε περίπτωση που η συνταγή εκδίδεται στη χώρα εκείνη λόγω αιφνίδιας ασθένειας ή τραυματισμού κατά την παραμονή σας.

Προέγκριση – έντυπο S2

Εάν έχετε υποβληθεί σε προγραμματισμένη θεραπεία στο εξωτερικό βάσει προέγκρισης (έντυπο S2*) που χορηγήθηκε από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας και έχετε λάβει συνταγή από τον θεράποντα πάροχο υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα θεραπείας, δικαιούστε να προσκομίσετε τη συνταγή σε τοπικό φαρμακοποιό υπό τους ίδιους κανόνες και τιμοκαταλόγους με τους ασθενείς που καλύπτονται/ασφαλιζονται από τον φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας την οποία επισκέπτεστε. Το φάρμακο ή το ιατροτεχνολογικό βοήθημα θα καλυφθεί και θα αποζημιωθεί τότε σύμφωνα με τη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης της χώρας θεραπείας (βλ. ενότητα 6.1 σχετικά με την επιστροφή δαπανών και τα έξοδα βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης).

Εάν δεν διαθέτετε ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας ή εάν η συνταγή έχει εκδοθεί στη χώρα προέλευσής σας

Εάν δεν διαθέτετε ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* ή εάν η συνταγή σας έχει εκδοθεί στο εξωτερικό, θα πρέπει να πληρώσετε προκαταβολικά* για τα φάρμακα / ιατροτεχνολογικά βοηθήματα.

Σε αυτή την περίπτωση, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση επιστροφής των εξόδων από τον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας αφού επιστρέψετε στη χώρα προέλευσής σας. Τα έξοδα θα σας επιστραφούν σύμφωνα με τους **κανόνες και τιμοκαταλόγους της χώρας προέλευσής σας** (βλ. ενότητα 6.2 σχετικά με την επιστροφή δαπανών και τα έξοδα βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ).

11 Εθνικά σημεία επαφής

Σύμφωνα με την οδηγία 2011/24/ΕΕ*, κάθε κράτος μέλος έχει δημιουργήσει ένα ή περισσότερα εθνικά σημεία επαφής* για τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη* (ΕΣΕ). Εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να αποφασίζουν σχετικά με τον τρόπο οργάνωσης αυτών των ΕΣΕ. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Ορισμένα ΕΣΕ είναι ευθυγραμμισμένα με τον εθνικό ασφαλιστικό φορέα ή το υπουργείο υγείας, ενώ άλλα είναι ανεξάρτητοι φορείς.

Βασικό καθήκον των ΕΣΕ είναι να παρέχουν στους ασθενείς εύκολη πρόσβαση σε σαφείς πληροφορίες σχετικά με κάθε πτυχή της αναζήτησης ιατρικής θεραπείας* στο εξωτερικό.

Πιο συγκεκριμένα, το **ΕΣΕ* της χώρας προέλευσής*** σας μπορεί να σας δώσει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα:

- τα πάσης φύσεως δικαιώματά σας όσον αφορά τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη*
- τους όρους και τις προϋποθέσεις για την επιστροφή* των ιατρικών εξόδων σας
- το κατά πόσον απαιτείται προέγκριση* καθώς και τον τρόπο υποβολής της σχετικής αίτησης
- τις διαδικασίες προσφυγής και άσκησης ένδικων μέσων σε περίπτωση που θεωρείτε ότι τα δικαιώματά σας δεν έγιναν σεβαστά

Το **ΕΣΕ* στη χώρα θεραπείας*** μπορεί να σας δώσει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα:

- το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης της χώρας εκείνης
- τα πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ποιότητα και την ασφάλεια που εφαρμόζονται εκεί, καθώς και τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης που υπόκεινται στα εν λόγω πρότυπα
- την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στα νοσοκομεία
- τους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος συγκεκριμένου παρόχου να παρέχει ιατρική θεραπεία ή τυχόν σχετικών περιορισμών
- τα δικαιώματα των ασθενών στη χώρα εκείνη, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τις δυνατότητες που έχετε σε περίπτωση προβλήματος ή εάν δεν είστε ικανοποιημένοι με τη θεραπεία στην οποία υποβλήθηκατε

Όλα τα ΕΣΕ διαθέτουν **ειδικό δικτυακό τόπο** όπου παρέχονται οι βασικές πληροφορίες σχετικά με την ιατρική θεραπεία* στο εξωτερικό (διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη*). Πέραν αυτού, οι ασθενείς μπορούν να απευθύνονται απευθείας στα ΕΣΕ, π.χ. μέσω τηλεφώνου, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή διαδικτυακής φόρμας επικοινωνίας, για να ζητούν περισσότερες πληροφορίες ή για να υποβάλουν πιο συγκεκριμένες ερωτήσεις. Πολλά ΕΣΕ εξυπηρετούν επίσης ασθενείς αυτοπροσώπως στα γραφεία τους. Τα στοιχεία επικοινωνίας κάθε ΕΣΕ παρέχονται στον σχετικό δικτυακό τόπο.

Για να συγκεντρώσετε όλες τις πληροφορίες που χρειάζεστε, επισκεφθείτε τους

δικτυακούς τόπους των εθνικών σημείων επαφής τόσο της χώρας προέλευσής σας όσο και της χώρας στην οποία επιθυμείτε να λάβετε περίθαλψη. Αν έχετε άλλες απορίες, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε απευθείας με το εθνικό σημείο επαφής.

Για τα στοιχεία επικοινωνίας των ΕΣΕ σε κάθε κράτος μέλος, επισκεφτείτε τον δικτυακό τόπο του εθνικού σημείου επαφής της χώρας προέλευσής σας ή της χώρας την οποία επισκέπτεστε: www.ec.europa.eu/health

12 Διαμονή στο εξωτερικό

12.1. Τι συμβαίνει στην περίπτωση που σκοπεύετε να εγκατασταθείτε στο εξωτερικό;

Εάν σκοπεύετε να εγκατασταθείτε σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία, ενδέχεται να υπάρχουν επιπτώσεις στην κάλυψη κοινωνικής ασφάλισής σας. Οι εκάστοτε επιπτώσεις για την κοινωνική σας ασφάλιση θα εξαρτηθούν από την ιδιαίτερη περίπτωσή σας, τους λόγους και τη διάρκεια της διαμονής σας στο εξωτερικό. Ο ασφαλιστικός φορέας* / εθνικό σύστημα υγείας* σας μπορεί να σας δώσει περισσότερες πληροφορίες.

Βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΚ) 883/2004 και 987/2009, τα πάσης φύσεως δικαιώματά σας όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση προστατεύονται κατά τη μετοίκησή σας στο εξωτερικό. Το ποια χώρα θα είναι αρμόδια για την κοινωνική ασφάλιση και την ασφάλιση υγείας σας θα εξαρτηθεί από την οικονομική σας κατάσταση και τον τόπο διαμονής σας. Είναι σημαντικό να γνωρίζετε τη χώρα στην οποία το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης θα ασφαλιστείτε, καθώς αυτή θα είναι η χώρα στην οποία θα πρέπει να ρυθμίσετε τη δημόσια ασφάλιση υγείας σας και να πληρώνετε τις εισφορές/φόρους σας, και αυτή θα είναι η χώρα που θα επιβαρύνεται με τις δαπάνες για τις παροχές ασθενοείας που δικαιούστε.

Οι διάφορες πιθανές καταστάσεις, περιληπτικά, είναι οι εξής:

1. Μεθοριακοί εργαζόμενοι και τα μέλη της οικογένειάς τους
2. Μισθωτοί και αυτοαπασχολούμενοι που έχουν αποσπαστεί στο πλαίσιο εκτέλεσης καθηκόντων σύντομης διάρκειας (< 24 μήνες)
3. Σπουδαστές, ερευνητές ή ασκούμενοι στο εξωτερικό
4. Διαμονή και εργασία σε άλλη χώρα
5. Εργασία σε μία χώρα και διαμονή σε άλλη
6. Συνταξιούχοι που εγκαθίστανται στο εξωτερικό

1. Μεθοριακοί εργαζόμενοι και τα μέλη της οικογένειάς τους

Ως **μεθοριακός εργαζόμενος***, δηλαδή άτομο που ασκεί δραστηριότητα ως μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος σε μία χώρα και διαμένει σε άλλη χώρα, στην οποία επιστρέφει σε καθημερινή βάση ή τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα, εσείς και τα μέλη της οικογένειάς σας **δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη και στις δύο χώρες.** (Προσοχή: ορισμένες χώρες έχουν αποκλείσει τα μέλη της οικογένειας ενός μεθοριακού εργαζόμενου* από τη συγκεκριμένη ειδική ρύθμιση – βλ. παρακάτω)

Θα πρέπει να υποβάλετε αίτηση για ευρωπαϊκό **έντυπο S1*** στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας. Με αυτό το έγγραφο θα δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη στη χώρα διαμονής σας, με δαπάνη της χώρας στην οποία εργάζεστε (ή αλλιώς αρμόδια χώρα*).

Κατά την άφιξή σας, προσκομίστε το έντυπο S1* στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας υποδοχής.

Τα μέλη της οικογένειας μεθοριακού εργαζόμενου που διαμένει σε κράτος μέλος που περιλαμβάνεται στο παράρτημα III του κανονισμού 883/2004* δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη μόνο στη χώρα διαμονής τους. Εάν επιθυμούν να λάβουν υγειονομική περίθαλψη στη χώρα εργασίας (δηλ. στο αρμόδιο κράτος μέλος), ισχύουν οι γενικοί κανόνες για την έκτακτη και την προγραμματισμένη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη βάσει των κανονισμών περί κοινωνικής ασφάλισης και της οδηγίας 2011/24/ΕΕ.

2. Μισθωτοί και αυτοαπασχολούμενοι που έχουν αποσπαστεί στο πλαίσιο εκτέλεσης καθηκόντων σύντομης διάρκειας (< 24 μήνες)

Εργαζόμενοι που ασκούν δραστηριότητα ως μισθωτοί σε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία* και οι οποίοι **αποσπώνται σε άλλο κράτος μέλος** για να εκτελέσουν εργασία για λογαριασμό του εργοδότη τους, εξακολουθούν να υπόκεινται στη νομοθεσία περί κοινωνικής ασφάλισης του πρώτου κράτους μέλους όταν η διάρκεια της απόσπασής τους δεν υπερβαίνει τους **24 μήνες**.

Το ίδιο ισχύει και για τους αυτοαπασχολούμενους που ασκούν κανονικά δραστηριότητα σε χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία* και οι οποίοι μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για να ασκήσουν παρόμοια δραστηριότητα, υπό την προϋπόθεση ότι η διάρκεια της δραστηριότητας δεν υπερβαίνει τους 24 μήνες.

Θα πρέπει να υποβάλετε αίτηση για ευρωπαϊκό **έντυπο S1*** στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* σας. Με αυτό το έγγραφο θα δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη στη χώρα διαμονής σας, με δαπάνη της χώρας στην οποία εργάζεστε (ή αλλιώς αρμόδια χώρα*).

Κατά την άφιξή σας, προσκομίστε το έντυπο S1* στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας υποδοχής.

3. Σπουδαστές, ερευνητές και ασκούμενοι στο εξωτερικό

Όταν είστε **σπουδαστής, ερευνητής ή ασκούμενος στο εξωτερικό** και δεν απασχολείστε στη χώρα υποδοχής, δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη στη χώρα υποδοχής εφόσον διαθέτετε έγκυρη ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* (για ιατρικά αναγκαία θεραπεία*) ή το έντυπο S2 (για προγραμματισμένη υγειονομική περίθαλψη), ή βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ (βλ. ενότητα 1 σχετικά με την υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό).

Σε περίπτωση, ωστόσο, που απασχολείστε στη χώρα υποδοχής, θα πρέπει να εξασφαλίσετε κάλυψη κοινωνικής ασφάλισης στην εν λόγω χώρα. Θα δικαιούστε τότε θεραπεία παρεχόμενη/καλυπτόμενη από τον φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας εκείνης. Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τον τοπικό φορέα υγειονομικής περίθαλψης.

4. Διαμονή και εργασία σε άλλη χώρα

Όταν σκοπεύετε να **εγκατασταθείτε και να εργαστείτε σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία***, εσείς και τα μέλη της οικογένειάς σας δεν θα καλύπτεστε πλέον από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της πρώην χώρας διαμονής σας και, ως εκ τούτου, δεν θα δικαιούστε πλέον υγειονομική περίθαλψη εκεί.

Θα πρέπει να εξασφαλίσετε κάλυψη κοινωνικής ασφάλισης στη νέα χώρα εργασίας σας. Θα δικαιούστε τότε θεραπεία παρεχόμενη/καλυπτόμενη από τον φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας εκείνης. Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τον τοπικό φορέα υγειονομικής περίθαλψης.

5. Εργασία σε μία χώρα και διαμονή σε άλλη

Όταν **εργάζεστε σε μία χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία*** και **διαμένετε σε άλλη**, θα ασφαλιστείτε και θα καλύπτεστε από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας εργασίας σας. Εσείς και τα μέλη της οικογένειάς σας θα δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη στη χώρα διαμονής σας, με δαπάνη της χώρας εργασίας (ή αλλιώς αρμόδιο κράτος μέλος*), ως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι βάσει της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης εκείνης της χώρας.

Εάν διαθέτετε **έντυπο S1***, θα δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη καλυμμένη από το σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας διαμονής σας. Το αρμόδιο κράτος μέλος* θα αποζημιώσει τον φορέα υγειονομικής περίθαλψης της χώρας διαμονής σας για τα έξοδα που σχετίζονται με την υγεία σας.

! Προσοχή: όταν σκοπεύετε να εγκατασταθείτε σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία* αλλά να εξακολουθείτε να εργάζεστε στην πρώην χώρα διαμονής σας* (στο αρμόδιο κράτος μέλος*), εσείς και τα μέλη της οικογένειάς σας θα εξακολουθήσετε να δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη που παρέχεται κατά την προσωρινή παραμονή στο αρμόδιο κράτος μέλος* με δαπάνες του αρμόδιου κράτους μέλους και βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας του.

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τον φορέα υγειονομικής περίθαλψης.

6. Συνταξιούχοι που εγκαθίστανται στο εξωτερικό

Εάν είστε **συνταξιούχος που εγκαθίσταται σε άλλη χώρα της ΕΕ*/ΕΟΧ* ή στην Ελβετία***, η κάλυψη κοινωνικής ασφάλισης θα εξαρτάται από τα ακόλουθα:

- Εάν λαμβάνετε σύνταξη βάσει της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης δύο ή περισσότερων κρατών μελών, περιλαμβανομένης της χώρας διαμονής σας, θα καλύπτεστε από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της τελευταίας
- Εάν λαμβάνετε σύνταξη βάσει της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης ενός ή περισσότερων κρατών μελών, εκτός της χώρας διαμονής σας, θα καλύπτεστε από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας στη νομοθεσία της οποίας υπαγόσασταν για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, ή, σε περίπτωση χρονικών διαστημάτων ίσης διάρκειας, της χώρας στη νομοθεσία της οποίας υπαγόσασταν πιο πρόσφατα (του αρμόδιου κράτους μέλους*). Σε αυτή την περίπτωση θα δικαιούστε υγειονομική

περίθαλψη από τον εθνικό ασφαλιστικό φορέα* / βάσει του συστήματος υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας* της χώρας διαμονής σας, με δαπάνες του αρμόδιου κράτους μέλους*. Θα πρέπει να υποβάλετε αίτηση για **έντυπο S1***.

Υγειονομική περίθαλψη στη χώρα όπου εργαζόσασταν:

! Σε ορισμένες περιπτώσεις, θα εξακολουθείτε να δικαιούστε **υγειονομική περίθαλψη που παρέχεται κατά την προσωρινή παραμονή** στο αρμόδιο κράτος μέλος ή στο κράτος μέλος της προηγούμενης εργασίας σας.

Ειδικότερα, αυτό θα ισχύει για τους **συνταξιούχους και τα μέλη της οικογένειάς τους**, σε περίπτωση που το αρμόδιο κράτος μέλος* περιλαμβάνεται στο παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004* και έχει επιλέξει να χορηγεί περισσότερα προνόμια στους συνταξιούχους που επιστρέφουν προσωρινά.

Πέραν τούτων, ειδική ρύθμιση ισχύει για τους **συνταξιοδοτηθέντες μεθοριακούς εργαζόμενους***. Κάθε συνταξιοδοτηθείς μεθοριακός εργαζόμενος δικαιούται θεραπεία στο κράτος μέλος όπου ασκούσε τελευταία τη δραστηριότητά του ως μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος, στον βαθμό που αυτή συνιστά **συνέχεια θεραπείας** που είχε ξεκινήσει στη χώρα εκείνη. Ζητήστε **έντυπο S3*** στο κράτος μέλος από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης του οποίου καλύπτεστε.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ένας συνταξιοδοτηθείς μεθοριακός εργαζόμενος θα εξακολουθεί να δικαιούται υγειονομική περίθαλψη στη διάρκεια προσωρινής παραμονής στο κράτος μέλος της προηγούμενης εργασίας του, ανεξάρτητα από το εάν πρόκειται για συνέχεια θεραπείας. Αυτό ισχύει στην περίπτωση που ο εργαζόμενος έχει εργαστεί επί δύο τουλάχιστον έτη ως μεθοριακός εργαζόμενος κατά τη διάρκεια των πέντε ετών που προηγούνται της ημερομηνίας συνταξιοδότησής του, και εφόσον το κράτος μέλος της προηγούμενης εργασίας και το αρμόδιο κράτος μέλος* περιλαμβάνονται στο παράρτημα V του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004*. Ζητήστε **έντυπο S3*** στο κράτος μέλος από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης του οποίου καλύπτεστε.

! Προσοχή: τα ειδικά δικαιώματα των συνταξιοδοτηθέντων μεθοριακών εργαζομένων* σε υγειονομική περίθαλψη στη διάρκεια προσωρινής παραμονής στο αρμόδιο κράτος μέλος* ισχύουν, τηρουμένων των αναλογιών, και για τα μέλη της οικογένειας του μεθοριακού εργαζόμενου, εκτός εάν το αρμόδιο κράτος μέλος* περιλαμβάνεται στο παράρτημα III του κανονισμού 883/2004*. Σε αυτή την περίπτωση, τα μέλη της οικογένειας του μεθοριακού εργαζόμενου θα δικαιούνται θεραπεία στη χώρα διαμονής τους μόνο αφού επιδείξουν έγκυρη ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας* (σε περίπτωση ιατρικά αναγκαίας θεραπείας*) ή έντυπο S2* (προγραμματισμένη θεραπεία), ή βάσει της οδηγίας 2011/24/ΕΕ (βλ. ενότητα 1 σχετικά με την υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό).

12.2. Διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη σε περίπτωση διαμονής στο εξωτερικό: ποιος φορέας είναι αρμόδιος για την προέγκριση και την επιστροφή εξόδων;

Ο ασφαλιστικός φορέας* / το εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας στις οποίες το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είστε ασφαλισμένοι (δηλ. του αρμόδιου κράτους μέλους*) είναι αρμόδιο για τη χορήγηση προέγκρισης* και για την έκδοση του απαιτούμενου εντύπου S2*.

Σε περίπτωση που διαμένετε σε χώρα άλλη από το αρμόδιο κράτος μέλος*, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση για προέγκριση* στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας διαμονής σας. Αυτός θα διαβιβάσει την αίτησή σας στον ασφαλιστικό φορέα* / εθνικό σύστημα υγείας* στο αρμόδιο κράτος μέλος*.

Ωστόσο, κατά παρέκκλιση, ο ασφαλιστικός φορέας* / εθνικό σύστημα υγείας* της χώρας διαμονής σας θα είναι αρμόδιος για τη χορήγηση προέγκρισης* και την έκδοση του εντύπου S2 *, σε περίπτωση που είστε

- συνταξιούχος ή μέλος οικογένειας συνταξιούχου, ή
- μέλος οικογένειας (εξαρτώμενο) που διαμένει σε άλλη χώρα από τον ασφαλισμένο, και η χώρα διαμονής σας εφαρμόζει μηχανισμό αποζημίωσης για παροχές ασθενείας μεταξύ των κρατών μελών βάσει κατ' αποκοπή / σταθερών ποσών* και περιλαμβάνεται στο παράρτημα III του κανονισμού (ΕΚ) 987/2009*.

